

AMMASSALLIP KOMMUNIANUT PILERSAARUT

2005 – 2016

AMMASSALLIP KOMMUNIANUT PILERSAARUT 2005 – 2016

Ammassallip Kommuniata Teknikkeqarfianit
ingerlatsiviit allat pisortaannit aamma illussanik
titartaasartumit Mads Holstimit, Gentofte
Kommunemit atukkiunneqartumit
ilanngussivigineqartumik suliarineqarpoq.

Siunnersuut kommunalbestyrelsimit
akuersissutigineqarpoq novembarip qaammataani
2004-mi.

Siunnersuut tusarniaassutigineqarpoq januaarip
ulluisa qulingiluaanniit apriliip ulluisa 15-ianni
2005-ip tungaanut.

Tusarniaanermi akissutit nassiunneqarput
Ammassallip Kommunia, Teknikkeqarfik,
box 120, 3913 Tasiilaq.

Kommunalbestyrelsimit akuersissutigineqarpoq
vovembarip qaammataani 2005-imi.
Namminersornerullutik Oqartussanit
akuersissutigineqarpoq 13. juni 2006..

Naqinneqarpoq:
Ammassallip Kommunia
Box 120 - 3913 Tasiilaq
Tlf.: +299 98 12 77
Fax.: +299 98 10 77
e-mail: borgm@ammassalik.gl
Postgiro: 5 03 91 18

Assit: Quppernerit 23 – 26; Erwin Reinthaler.
Assit ilaat; Mads Holst aamma
Ammassallip Kommunia.

SIULEQUT

Maannakkut Ammassallip Kommuniata pilersaarutaa kommunalbestyrelsimit novembarip 23-ani 2005-imi akuerivaa Namminersornerullutik Oqartussaninngaanniit allagaq akuersissut juunip 13-ani 2006-imi pilluni.

Pilersaarutip ingerlanerani 2005-ip naanissaata tungaanut atuuttoq pilersaarummut tapit arfineq-pingasut akuerineqarnikuupput.

Maannakkut kommunimut pilersaarut suliarineqartoq allatut isikkulerlugu suliarineqarnissaa kommunip toqqarsimavaa. Kommunimut pilersaarut immikkoortunut marlunnut avinneqarnikuuvoq. Immikkoortut taakku marluk tassaapput pilersaarummut nassuiaat aamma pilersaarutit tigussaasut.

Taakkut siunissami iluarsineqartarnissaa ajornaannerusussaavoq, tassami ukiut tamaasa pilersaarummut nassuiaat kisiat kukkunersiorneqartartussaammat. Taamaattumik ajunnginnerussavoq, kommunimut pilersaarutip akuerineqarneranut atatillugu siunissami ukiumoortumik kukkunersiuisarnissami suleriaasis-saq akuerineqarpat.

Nutaartaata ilagivaa, pilersaarut allagarsiunneqarsinnaasutut isikkoqarmat, taamaalillunilu manna iluaqutissartarlugu, pilersaarut paasiuminarnerulerluni aamma nutaamik teknikkitigut iluseqartinneqarmat namminerlu iluarsineqarsinnaalluni.

Imarisaatigut nunaqarfiit annertunerusumik iliuuseqarfigineqarput, taamaalilluni nammineq immikkut pilersaarutit tigussaanik peqartillugit.

Kommunimut pilersaarummut siunnersuut maannakkut tamanut tusarniaassutigineqarluni nassiunneqarpoq. Nammineq isummat oqaaseqaatillu saqqummiunneqartut kingullermi killissarisassat nalinginnaasumik nalunaarutigineqarumaarput. Neriutigaara kommunitta siunissaa aqqissuunneqaranera pillugu innuttaasut soqutiginnittullu oqalliseqaataalluarnissaat.

Naggataatigut sulisut peqataasimasut qutsavigerusuppakka aamma siunnersuutip uuma piffissami sivi-kitsumik (qaammatit pingasut) suliarineqarneranut peqataasimasooq. Aammattaaq qutsavigerusuppara Gentoft-e-p Kommuniata pilersaarusiortarnermi pisortap tullersortaa Mads Holst ”atukkiussinnaasi-mammagu”, taannami siunnersuutip uuma suliarineqarneranut atatillugu taassuma aqussimallugulu ata-qatigiissarisutut sulinuummat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Vittus Maaru Mikaelson
Borgmesteri

UJARLIUTIT

0.	Siulequt suliarineqarneranullu nassuiaat	1
----	--	---

PILERSAARUMMUT NASSUIAAT

1.0	Pilersaarummut naatsorsuutigineqartut	5
1.1	Inissiat	13
1.2	Inuutissarsiorneq amma takornariaqarneq	21
1.3	Eriagisassat	31
1.3	Isumaginnermut tunngasoq	37
1.5	Atuarfiit	47
1.6	Kultureqarneq sunngiffillu	57
1.7	Teknikkeqarneq avatangiisillu	63
1.8	Angallanneq	71
1.9	Kommunip suliffiutai.....	81

PILERSAARUTIT TIGUSSAASUT

2.0	Illoqarfiup nunaqarfillu ilui.....	89
2.1	Tasiilap sanna pingaarnerusoq.....	97
2.2	Tasiilap imarisai	129
2.3	Sermiligaamut pilersaarut	175
2.4	Isertumut pilersaarut	183
2.5	Kulusumut pilersaarut	191
2.6	Tiniteqilaamut pilersaarut	201
2.7	Kuummiunut piersaarut	209
3.0	Nunaminertamik tunisisarneq	219

AKUERSISSUTIGINEQARNERANUT OQAASEQAAT	223
---	-----

Pilersaarummut naatsorsuutigineqartut

AALLAQQAASIUT

Ammassallip Kommunia aalajangerpoq kommunimut pilersaarummut siunnersuusiussalluni 1. januar 2005-imiit tusarniaassutigineqartussamik. Kommunimut pilersaarut nutaaq 2005-ip qiteqqunnerani atuutileru-maarpoq aammalu maannakkumut kommunimut pilersaarut 1994-2005-imeersoq 1-8 ilassutai ilanngullugit taassuma taarserlugu. Kommunimut pilersaarusiorneq pillugu aalajangersakkat nunaminertat atorneqartarne-rat pilersaarusiornigineqartarnerallu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanniipog nr. 23 18. november 1992-imeersumi.

- Kommunip ineriartortinneqarneranut pilersaarusiornermi tunngavigisat siunertallu pillugit nassuiaat.
- Pilersaarusiaq kommunimi illoqarfiup nunaqarfiillu killeqarfeqartitsisoq.
- Illoqarfimmut pilersaarusiaq, Tasiilaq illoqarfiani pilersaarutip imarivai aaqqissuussaanermi pingaa-ruteqarnerit killissaritinneqartullu aalajangersarneqarsimasut.
- Nunaqarfinnut pilersaarutit, aaqqissuussaanermi pingaaruteqarnerit aalajangersarneqarnikuupput kii-salu nunaminertanik atuisarnermi aalajangersakkanut malittarisassat.
- Illoqarfiup nunaqarfiillu iluini kommunalbestyrelsi nunaminertanik atugassanngortitsisarnerinut malittarisassat.
- Nunaannarmi soqutiginarsinnaasunut tunngasut. Imatut oqaatigalugu illoqarfiup nunaqarfiillu kille-qarfiisa pilersaarutaasa avataaniittut.

Kommunip tigussaasunik aamma aningaasatigut pilersaarusiornep ataqatigiissaarnissaanut tunngavissatut aamma kommunip namminersornerusullu sanaartukkanut pilersaarusiornep ataqatigiissaarnissaanut kom-munalbestyrelsi aalajangerpoq kommunimut nassuiaatip ilaa (pilersaarummut nassuiaat) atussallugu.

Tamanna tunngavigalugu kommunimut pilersaarusiaq marlunnut avinneqarnikuuvoq. Tassalu *pilersaarum-mut nassuiaat*, taanna imaqqarpoq politikikkut aningaasatigullu anguniakkanik aamma kommunip ineriartor-neranut sinaakkutinik kiisalu *pilersaarutit tigussaasut*, taassuma imarai illoqarfiup nunaqarfiillu pilersaar-utaannut killeqarfiit, nunaannarmut pilersaarut kiisalu nunaannarmi killeqarfimmi soqutigisanut tunngasut al-lat.

PILERSAARUMMUT NASSUIAAT

Pilersaarummut naassuiaat kommunip immikkoortortaqqarfiinnut tunngatillugu suliarineqarpoq. Immikkoor-tortaqqarfiit makkuninnga allaatigisanik ilaqqartinneqarput, killiffiit ineriartortinneqartullu, politikki anguniak-kallu kiisalu – arlaatigut – ukiuni tulluuttuni sisamani sanaartugassanut suliniutinut pilersaarutiniq ilaqqarlutik aamma sanaartugassat pillugit ingerlatsinermi aningaasatigut sunniutigisinnaasaannik missingersuutaagallar-tunik ilaqqartinneqartumik. Pilersaarummut nassuiaammut immikkoortortat qulaaluaasut makkuupput:

- Inissiat
- Inuutissarsiorneq aamma takornariaqarneq
- Inunnik isumaginninnermut tunngasut
- Atuarfiit
- Kultureqarneq sunngiffiillu
- Teknikki avatangiisilu
- Angallanneq
- Kommuni suliffiutai

ATAATSIMUT AAQQUSSUUSINEQ

Kommunip 2005-imut missingersuutaa tunngavigalugu immikkoortortaqqarfinni pilersaarutit suliniutitai su-liarineqarput. Ungasinnerusoq isumagalugu eqqarsaataavoq, pilersaarummut nassuiaat kommunip missinger-suusiornep ataqatigiissaarneqassasoq aamma kommunip aningaasartuutaanut atituumik tulleriiarineri tunngaveqassasoq aamma kommunip namminersornerusullu sanaartugassaataannut ataatsimut aaqqissuussi-nermi tunngaveqassasoq immikkoortortaqqarfiit ataasiakkaat anguniagaannut siunertalimmik.

Pilersaarummut nassuiaatip tunngavigivaa, kommunip ukiumut pilersaarutip qanoq ingerlanneqarsinnaanis-saa, taamaallunilu isumannaarneqassalluni pisariaqqartinneqartut tunngavigalugit tulleriiarinerit aalajangiif-figineqartut ataavartinneqarnissaat aamma kommunip aningaasartuutai allanngorarsinnaanngorlugit.

UKIUMOORTUMIK PILERSAARUTIP INGERLASARNERA

Ukiumoortumik pilersaarutip ingerlasarnera	Januar kvartal	April kvartal	Juli kvartal	Oktober kvartal
Pilersaarusiarnut nassuiaatip kukkunersiornera				
Tulleriiaarinermi oqallinneq				
Missingersuummut siunnersuusiorneq				
Missingersuutip akuerineqarnera aamma pilersaarummut nassuiaatip inaarsarnera				

Ukiumoortumik pilersaarutip ingerlasarnera piffissanut makkununga agguataarneqarsinnaavoq:

Januar kvartal

Ukiumoortumik pilersaarummik nassuiaammuk kukkunersuiisarneq imaappoq, immikkoortortani ataa-siakkaani pilersaarutini misissuineq, tassani siunertaralugu makkuninnga nalilersuinnissaq, iluarsissutissanik ilimagisanik allannguisinnaanissaq imaluunniit immikkoortortani politikkikkut allanngortiterinnissaq.

Immikkoortortami kukkunersiorneqarsimasumi tunngaviliisussaavoq, ukiuni aggersuni missingersuutitut allannguutissanik suliaqarneq aamma ukiuni missingersuusiortuigallartussani tulluuttuni pingasuni. Pilersaarummut nassuiaatit ataatsimoortillugit immikkoortortanut tunngasut amerlanersaat suliniutinut pilersaarutinngortillugit.

April kvartal

Pilersaarummut nassuiaammuk siunnersuutip tunngaviliisussaavoq, kommunalbestyrelsimi tamarmiisumi tulleriiaarinermi oqalliffiusussa. Tulleriiaarinermi oqalliffik tunngavigalugu aalajangerneqassa-voq, immikkoortortani ataa-siakkaanut tunngasunut politikkikkut aamma missingersuutitut sinaakkutissat aalajangiiffiginissaat.

Juli kvartal

Pilersaarummut nassuiaatitut siunnersuusiorneq aamma ukiuni tulluuttuni sisamanut missingersuutitut siunnersuusiorneq.

Oktober kvartal

Missingersuutit akuerineqarnerat kiisalu pilersaarummut nassuiaatip inaarsarneqarnera. Pilersaarummut nassuiaat aamma kommunip missingersuutaa tunngaviiusussaapput ukiumut tulluuttumut aamma ukiuni missingersuusiortuigallartunut sanaartugassanut namminersornerusunut kommunip kissaateqarneranut nalunaaruteqarnissamut tunngaviiussallutik.

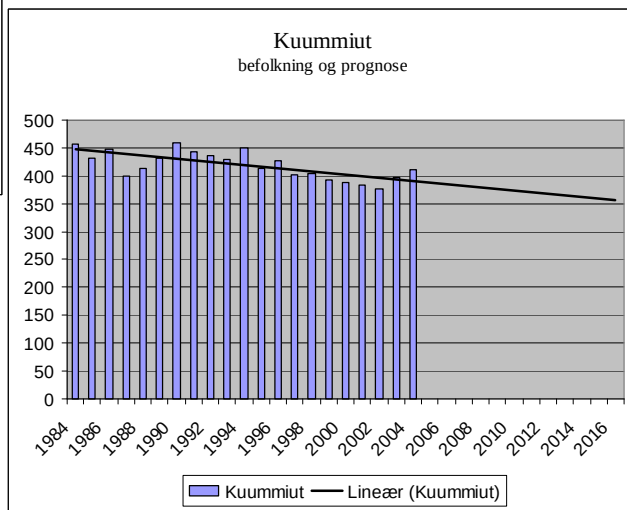
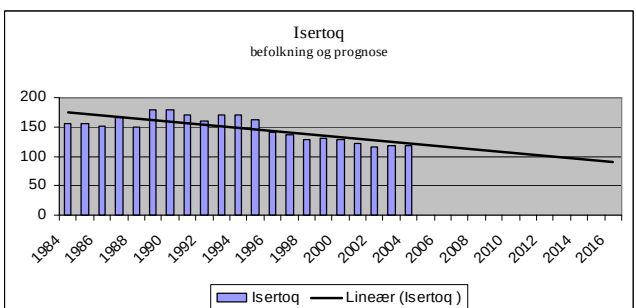
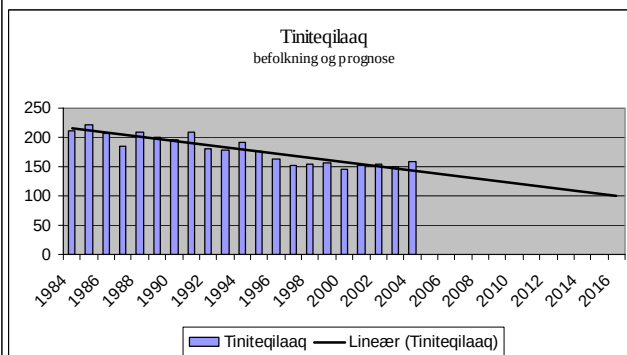
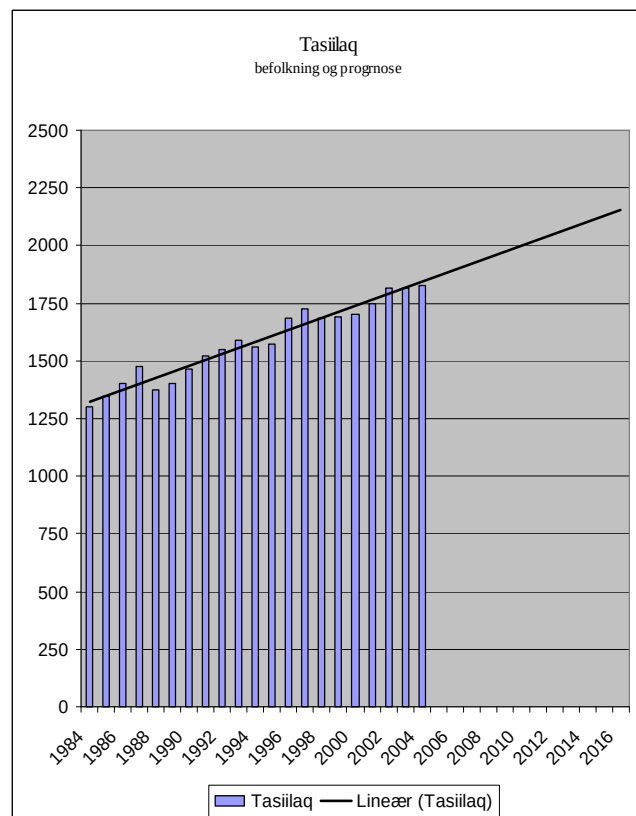
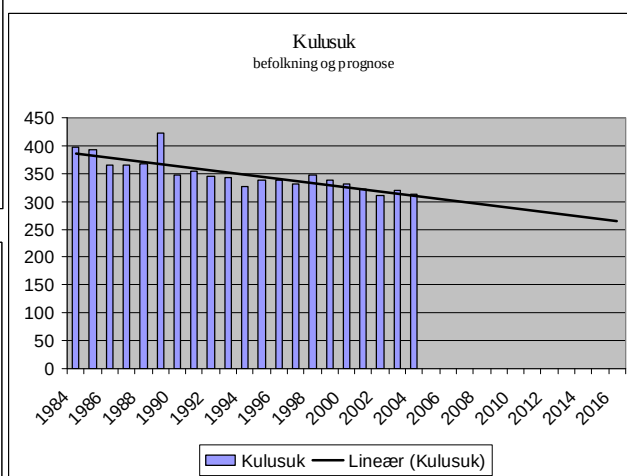
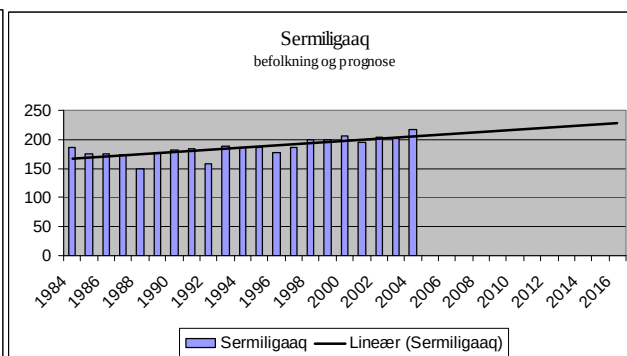
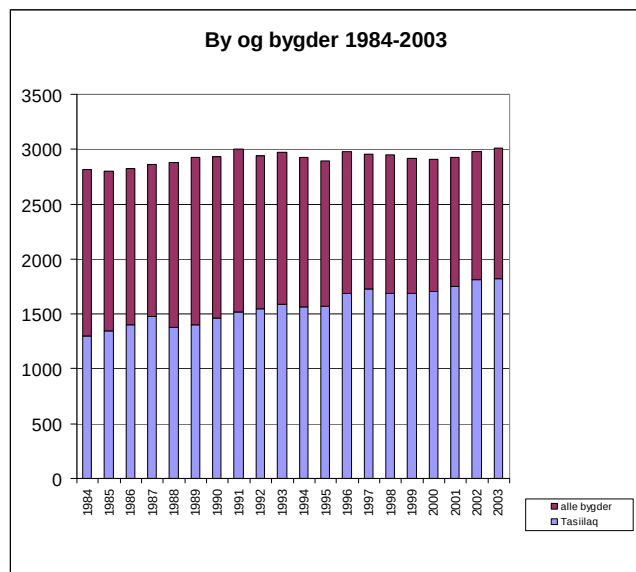
INNUTTAASUT AMERLIARTORNERAT

Innuttaasut amerlassusiinnik missingersuineq kommunip pilersaarutaanut ilimagineqartunut pingaaruteqartuupput.

1. januar 2004-mi Ammassallip Kommuniani inuit najugallit 3.038-uupput, inuit 1.826-it Tasiilamiillutik aammalu 1.212-it nunaqarfinniillutillu piniariartarfimmiillutik.

1994-imut naleqqiullugu kommunimut tamarmut inuit 130-it amerleriaataapput, procentinngorlugu 4,5%-tiullutik. Innuttaasut amerlissutaat tamarmik Tasiilamiippat inunnik 266-inik amerleriaataasut procentinngorlugu 16%-tiulluni, kisianni nunaqarfinni innuttaasut 136-inik ikileriasimallutik procentinngorlugu 9%-tiulluni.

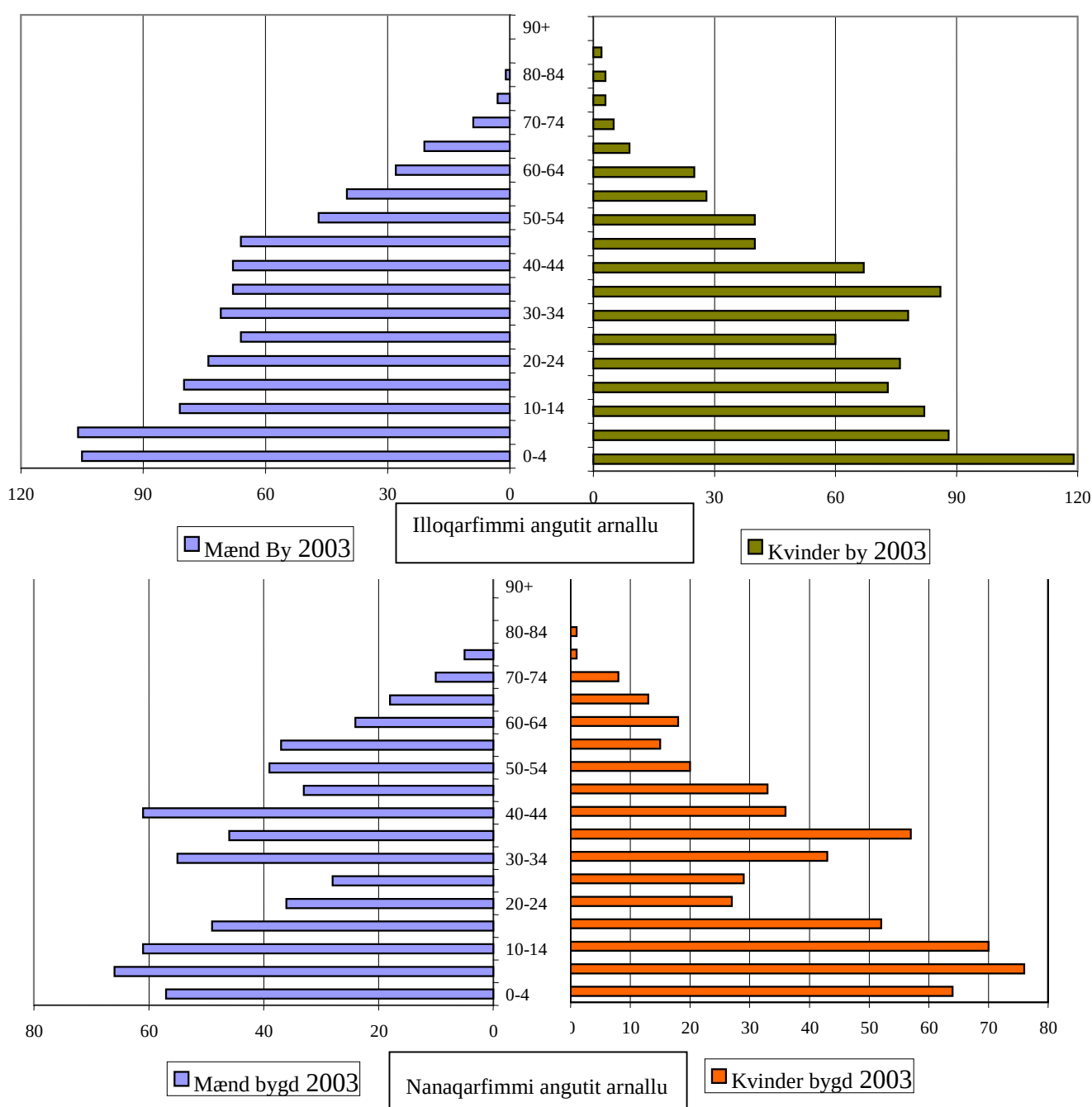
Immersukkanut ataaniittunut nassuiaatit: By og bygder = Illoqarfik nunaqarfiillu - alle bygder = nunaqarfiit ta-
maasa - Liniær = titarneq - befolkning og prognose = innuttaasut missiliuutillu

Amerliartornermut nalunaarsuiffimmi 1984-imiit 2004-mut takuneqarsinnaavoq, nunaqarfinni ataa-siakkaani innuttaasut amerlassusii annertuumik nikerarsimasut. Piffissaq taanna ataatsimut isigalugu nunaqarfinni tallimaasunit sisamani innuttaasut ikileriarsimapput. Tasiilaq illoqarfiani malunnartumik amerliartoqarsimavoq, kisianni Sermiligaami inuit amerlassusai amerliartorlutik.

1984-imi *Tasiilami* inuit 1.300-t najugaqarsimapput aammalu 2004-mi 1.826-inut amerliarsimallutik. Inuttaqqortusiartorneq taamaaginnassappat Tasiilami 2016imi innuttaasut 2.265-inut amerliarsimassapput.

1984-imi *nunaqarfinni* inuit 1.515-it najugaqarsimapput 2004-milu 1.212-inut ikileriarsimallutik. Taamaalilluni nunaqarfinni 2016-imi inuit amerlassusii 1.076-viussalluti.

	Tasilaq	Sermiligaq	Isertoq	Kulusuk	Tiniteqilaq	Kuummiut	Andre	Ammassalik
udvikling 1984-2004								
1984	1300	187	156	397	211	457	68	2776
1985	1345	175	155	392	221	431	51	2770
1986	1400	175	151	366	207	448	45	2792
1987	1475	174	167	366	184	400	58	2824
1988	1375	149	150	368	208	413	178	2841
1989	1400	178	178	423	200	431	80	2890
1990	1465	182	180	347	196	458	80	2908
1991	1520	184	171	354	209	443	99	2980
1992	1550	157	160	346	181	435	82	2911
1993	1590	188	171	342	179	429	44	2943
1994	1560	186	171	327	192	449	23	2908
1995	1570	186	163	339	176	414	24	2872
1996	1684	177	142	338	163	426	25	2955
1997	1724	187	136	332	153	401	10	2943
1998	1688	200	128	348	155	405	12	2936
1999	1691	199	130	339	156	393	5	2913
2000	1705	207	129	332	146	389	2	2910
2001	1747	196	122	323	152	384	2	2926
2002	1816	204	116	310	155	376	1	2978
2003	1818	201	117	320	151	398	1	3006
2004	1826	212	122	316	160	402	0	3038
prognose 2005-2016								
2005	1889	207	120	309	142	387	0	3054
2006	1920	209	118	306	140	384	0	3076
2007	1952	211	116	302	137	381	0	3099
2008	1984	213	114	299	134	379	0	3123
2009	2017	215	112	296	132	376	0	3148
2010	2051	218	110	293	129	373	0	3173
2011	2085	220	108	290	126	371	0	3199
2012	2120	222	106	287	124	368	0	3226
2013	2155	224	104	284	121	366	0	3254
2014	2191	227	102	281	119	363	0	3282
2015	2227	229	100	278	117	361	0	3311
2016	2265	231	98	275	114	358	0	3341

Immersukkamut ataaniittumut nassuiaatit: Andre = Allat - Udvikling = Amerliartorneq - Prognose = Missiliuutit

1984-imi kommunip innuttai katillugit 2.813-niupput 2004-milu 3.038-ruullutik. Taamaalilluni amerleriaatit annikitsuinnaapput, 2016-imi Ammassalimmi innuttaasut amerlassusii 3.341-juussallutik.

Malugissallugu pisariaqarpoq nunaqarfinni Isertumi, Kulusumi, Tiniteqilaami Kuummiunilu killif-fik maannakkut imaammat, inuttaasut amerlassusii ikinnerulerlutik. Naak amerliartornerit assi-giinngissinnaagaluartut pilersaarusiornermi tunngavigisariaqarpoq maannakkut innuttaasut ikiliar-tortussaangimmata. Tasiilami Sermiligaamilu maannakkorpiaq inuit najugaqartut amerleriarsi-mapput. Pilersaarusiornermi pisariaqarpoq amerliartorneq arajutsinaveersarneqassammata.

MANNA TIKILLUGU PILERSAARUSIORNEQ

Ammassallip Kommunanut pilersaarut siulleg 1994-imiit 2005-imut atuuttoq arfineq pingasunik ilasutitalikjanuaarip aallaqqaataani 2005-imi Ammassalimmut pilersaarummut tunngaviuvoq, ki-sianni taanna ullumikkut atuuttumik taarserneqarpoq.

Manna tikillugu sumiiffinnut pilersaarutit atuupput. Ullumikkut kommunimut pilersaarutaasoq tunngavigalugu sumiiffinnut pilersaarutit itisilernerqarumaarput sinaakkutissatut aalajangersakkat malillugit nunaminertanik tunniussuinerit sanaartormermillu pisariaqartitsineq peqatigalugit.

Illoqarfimmut pilersaarutit:

nr./taaguut	killeqarfiit	killeqarfiit imartussusiat	ukioq	oqaaseqaatit
1.0	A5	100%	1991	
2.0	A1 - C1	95%-65%	1992	
3.0	C1	30%	1992	
4.0	A6	100%	1993	
5.0	A7	100%	1991	
A8	A8	100%	1999	
B2-B3-E9	B2 - B3 - E9	100%-70%-100%	1999	
E11	E11	100%	2000	
E12	E12	100%	2000	
E13	E13	100%	2000	
C2	C2	100%	2001	
A9	A9	100%	2004	saqqummiussaq siulleg - ukioq 2000 saqqummiussat 3-at
A12	A12	100%	2004	saqqummiussaq siulleg - ukioq 2000 saqqummiussat 3-at
A13	A13	100%	2004	saqqummiussaq siulleg - ukioq 2000 saqqummiussat 3-at
C6	C6	100%	2004	saqqummiussaq siulleg - ukioq 2000 saqqummiussat 3-at

Illoqarfiup ilaanut pilersaarutit qulaaniittut ukiuatigut tulleriiaarnikuupput.

Illoqarfiup ilaanut pilersaarummi illuliorfissat A1, A5, A6, A7, A8, A9, A12 aamma A13, inuutis-sarsiuteqarnermut B2 aamma B3, tamakkiussat C2 aamma C6 aamma immikkut tunngassusilinnut E9, E11, E12 aamma E13.

Inissiat

Inissiat ingerlatsinikkut Teknikkeqarfiup ataaniipput politikikkullu Teknikkeqarnermut Ataatsimiititaliap ataaniillutik.

Inissiaqarfinnut oqartussaaffik malittarisassanit makkunanit naleqqussarneqartarpoq:

- Initaarniarnermut tapiissutitut maleruaqqusaq.
- Piginneqatigiilluni initaarniarnermut inatsit.
- Attartornermut inatsit.

Inissialiortiternermut ilaapput nutaamik inissialiat imaattut:

- Pisortat attartugassanik inissialiortiternerat.
- Piginneqatigiilluni inissialiortiternerq.
- Inissiat piginneqataaffigisat.
- Nammineerluni illuliat.
- Nammineerluni illuliortiternerq pisortanit tapiiffigineqanngitsoq.

Inissianik nutarterinerup imarai:

- Inissianik pioreersunik iluarsartuussineq nutarterinerlu.
- Immikkut ittumik aserfallatsaaliuineq.
- Avatangiisinik pitsanngorsaaneq.

Sanaartornissamut pilersaaruteqarluni qinnutuqaateqartoqarneratigut *pisortat attartugassianik inissialiortiternerat* Naalakkersuisut tapiissuteqarfigisarpaat. 2005-imi inissiat arfineq pingasut, 2006-imi aamma arfineq pingasut tapiiffigineqarnissaannut ilimasaaruteqartoqarpoq ukiunilu tulluuttuni aqqaneq marlunniit 15-inik amerlassuseqartut tapiiffigineqarsinnaanissaat ilimagineqarluni.

Piginneqatigiilluni namminerisanik inissialiortiternermut Naalakkersuisut pingajorarterummik tapiissuteqartarput kommuni aamma sanaartornermut aningaasartuutit pingajorarterutaannik tapiissuteqassagaangat.

Nunaqarfimmiut *nammineerlutik illuiliornissaminnik* Naalakkersuisunut qinnuteqaateqarsinnaapput.

Inissialiortiternermi pilersaarummut makku ilaapput:

- Inissialiortiternerup ineriartornera.
- Inissianik pisariaqartitsineq.
- Inissianik nutarterineq.

SUMUT KILLIFFIK INERIARTORNERMILU AQQUTAASUT INGERLAVIAT

INISSIALIORTITERNERUP INERIARTORNERA

Kommunimi inissiat tamarmiut 939-iut pingajorarterutaasa missaat 1970 sioqqullugu sanaajupput. Pingajorarterutaasa allat missaat 1970-imiit 1990-imut sanaajupput. Inissiat pingajorarterutaasa nunngutaat 1990-ip kingornagut sanaajupput. Illoqarfimmi nuaqarfinnilu inissiat imminnut sanilliukkaanni nunaqarfinni inissiat nalinginnaasumik nutaannginnerulaartarput. Piginneqatigiilluni inissiaqarfiutiqatigiit siulliit inissianut arfinilinnut maajip qaammataani 2004-mi sanaartornerup sivikitsuaqqap qaammatinik 15-inik si-visussuseqartup piginneqatigiiffiup aallartinneranit iserternissamut naammassinerani iserterput. Kingulliit marluk tassaapput kommunip inissiaatissai katitigassiat marluk juunip

Sanaartukkanik nalunaarsuiffik naapertorlugu kommunimi inissiat katillugit 939-upput, taakkunannga Taasiilami inissiat 526-iupput nunaqarfinnilu inissiat 413-iullutik. Taakkua saniatigut kollegiani, utoqqaat illuini, børnehjemmimi sullissivinnilu allani inissiaqarpoq, taakkualu ilanngullugit inissiat katillugit januaarip aallaqqaataani 2003-mi 990-iupput.

Kommunimi inissiat ilaat 631-t illuupput ataasiakkaat, marloqiusat 77-iullutik, uiguleriiaat 71-iupput quleriiaallu 18-iullutik. Taamaallaat Tasiilami uiguleriiaanik quleriiaanillu inissiaqarpoq.

Piffissami 1995-imiit 2004-p tungaanut Tasiilami 90-inik inissialiortitertoqarpoq, agguaqatigiissillugu ukiumut inissiat qulingiluat sanaartorneqartarlutik. Inissiat angissutsimikkut imatut agguataarneqarput:

- 38-t marlunnik initallit,
- 25-t pingasunik initallit,
- 26-t sisamanik initallit aamma
- marluk tallimanik initaqtartut.

Inissiat 90-it piginnittumikkut immikkoortiterneri imaapput:

- 74-it kommunip attartugassiaatigai,
- arfinillit piginneqatigiilluni inissiaallutik kiisalu
- qulit nammineq illuliaapput.

Piffissap taassuma iluani nunaqarfinni inissiat 32-t sanaartorneqarput, taakkunannga 24-t marlunnik initallit kommunip nunaqarfinni inissiaatigalugit kiisalu arfineq pingasut nammineq illuliaallutik.

Kommunip attartugassiaataasa ilaat arlaqanngitsut illoqatigiiffissiaapput. Tamanna naleqquttuunngilaq, inissiallu ataatsip ilaqutariinnit ataatsinit ineqarfigineqarnissaa anguniarneqarpoq. Taamaammat aamma inissianik mikisunnguanik ataatsimik initalinnik kisermaanut ineqarniarnertigut pisariaqartitsivalaanngitsunut atugassianik sanaartortoqarniarpoq.

Ilaqutareeqarpoq – pingaartumik tikisitanik meerarpassuaqartunik – inissianik sisamanik tallimanilluunniit initalinnik apeqqutilliisartunik, kisianni nalinginnaasumik inissiap angissusaa malillugu nutserfissaminnut allatsissimasut utaqqisuniittullu akomanni inissianik marlunnik pingaartumillu pingasunik initalinnik amigaateqartoqarpoq.

PILERSAARUTIP INGERLANERANI INISSIANIK PISARIAQARTITSINEQ

Tasiilami inuit amerlassusaannik missingersuineri Tasiilami inuit 2004-mi 1.827-usut 2016-imi 2.265-inngorsimanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Pilersaarutip ingerlanerani aamma Sermiligaami inuit 217-iniit 233-inut amerlisimanissaat naatsorsuutigineqarpoq. Nunaqarfiit sinnerini inuit 137-nik ikile-riarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Tasiilaq

Tasiilami inissarsiortut nalunaarsorsimaffiat naapertorlugu oktobarip aallaqqaataani 2004-mi inissarsiortut katillugit 222-upput:

- kisermaat 69-it
- ilaqutariit 91-it marlunnik inuttallit,
- ilaqutariit 32-t pingasunik inuttallit kiisalu
- ilaqutariit 30-t sisamanik taakuluunniit sinnerlugit inuttallit.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup januaarip aallaqqaataani 2003-mi illoqarfinni inissaaleqineq naatsorsorsimavaa.

Tunngavissat assigiinngitsut marluk naapertorlugit naatsorsueqqissaarneq ingerlanneqarpoq. Tunngavissaq siulleq naapertorlugu kisermaat 20-t sinnerlugit ukiullit inissaminnik ujaasisuupput. Tunngavissaq alla naapertorlugu kisermaat aappariillu 25-t sinnerlugit ukiullit inissaminnik ujaasisuupput. Taaku tunngavigalugit Naatsorsueqqissaartarfiup januaarip aallaqqaataani 2003-mi Tasiilami inissaaleqisut 477-iutippai aamma 464-iutillugit.

Tasiilami inoqutigiit agguaqatigiissillugit 3,29-nik inuttaqarput, kisitsillu taanna nunatsinni illoqarfinnut allanut naleqqiullugu qaffasinneroqaaq. Innuttaasut allannguuteqartinnagit nunatsinni agguaqatigiissitsilluni kisitsit atorlugu Tasiilami inissiat pisariaqartinneqartut 110-upput. Inuit amerlinissannut missingersuut malillugu inuit 440-nik amerlissappata pilersaarutip ingerlanerani inissiat 270-it sanaartorneqarnissaat pisariaqassaaq.

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup inoqutigiit amerlassusaannik naatsorsuinera naapertorlugu Ammassallip Kommuniani inoqutigiit amerlangaatsiartut – 95-it – arfineq marlunnik amerlanerusunilluunniit inuttaqarput. Inoqutigiit amerlassusaat arfinilinnik amerlanerpaassuseqalissappat, nunatsinni illoqarfiit sinnerisa inoqutigiivisa amerlaqataannut appartillugu, taava inunnut 209-nik amerlanerusunut imaluunniit inissianik 50-it missaannik pisariaqartitsisoqarpoq. Tamanna tunngavigalugu pilersaarutip ingerlanerani Tasiilami inissiat 320-t tungaannut pisariaqartinneqartussaapput.

Ukiuni kingullerni ineriartorneq agguaqatigiissillugu ukiumut inissianik qulingiluanik sanaartortarneq aallaavigalugu piviusorsioruussaaq inissialiortiternerup ukiumut aqqaneq marlunniit 15-it tungaannut amerlatigisunngortitsilluni qaffanneqarnissaa, taamaalilluni pilersaarutip ingerlanerani amerlanerpaa-mik inissiat 180-it sanaartorneqarsinnaajumaarput. Inissialiorternerup sukkassusaa kommunimut pilersaarummi siullermi anguniakkanut naleqqiullugu sukkaallineqarpoq.

Nunaqarfiit

Nunaqarfinni inoqutigiit amerlassuseqarput 2,79-imik nuna tamakkerlugu agguaqatigiissillugu kisitsit nalerorluinnangajallugu, nunaqarfinnilu inuit ikiliartormata, Sermiligaq eqqarsaatigissanngikkaanni inissiat amerlisarnissaat pisariaqartussaanngilaaq

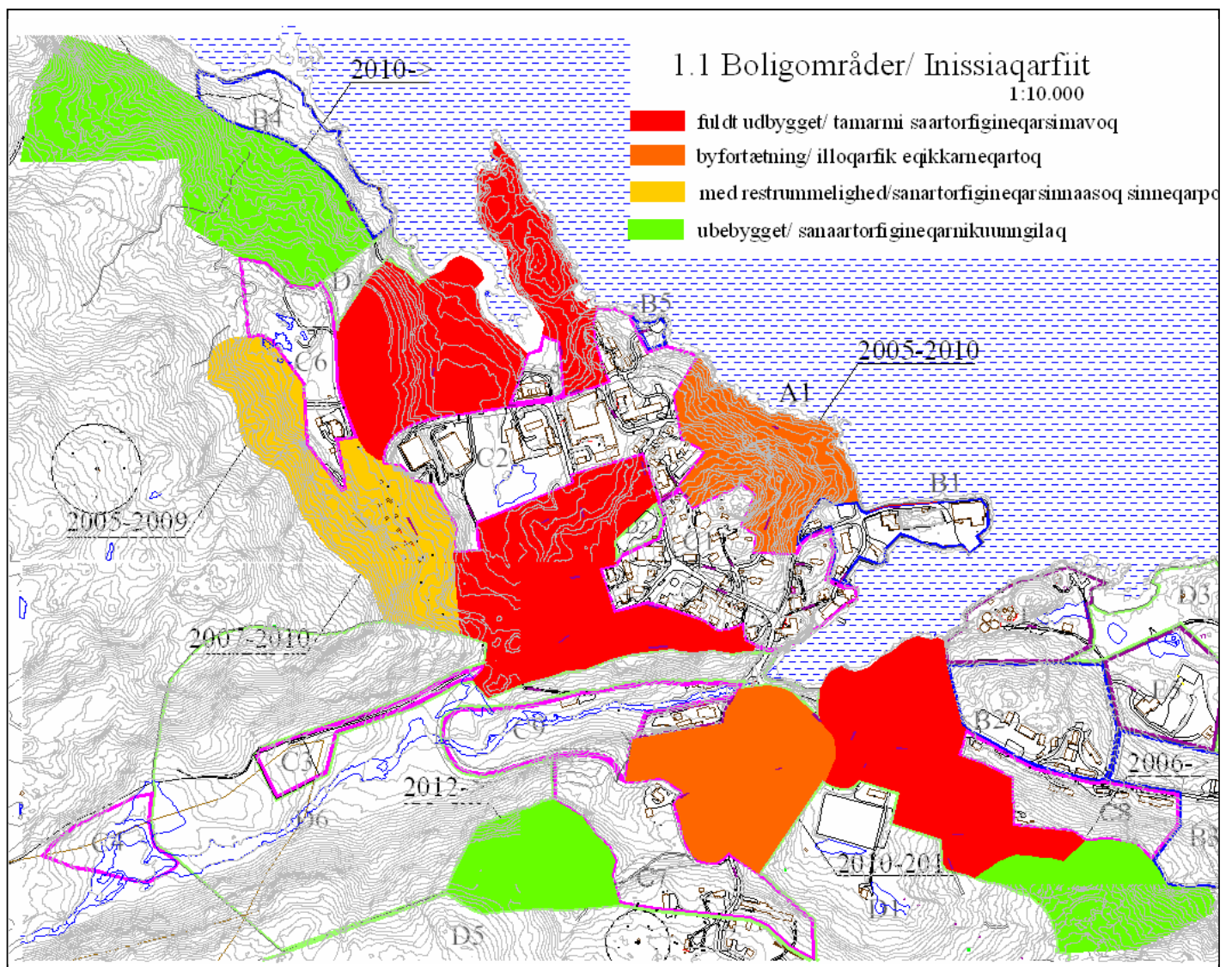
INISSIANIK NUTARTERINEQ

Nutaanik sanaartorneq ullumikkut inissaaleqinermik pilersaarutillu ingerlanerani pisariaqartitsilerner-mik matussutissiiniartussaaq eqqaassanngikkaanni, inissiat pioreersut pitsanngorsaaffigineqarnissaat pi-sariaqassaaq. Inissianik pitsanngorsaannut pisariaqartinneqartunut ilaapput iluusaanerit, nutaannor-saanerit, immikkut ittumik aserfallatsaaliuinerit avatangiisinillu pitsanngorsaanerit.

Tsittami inissiat aqqanillit isaterneqarnissaat kommunip aalajangiuppaa – inissiat sisamat isaterneqareerput – tamaani nuna atorluarneqarneroqqullugu nutaaliaanerusunik inissialiortiternikkut. Inissiat 30-t missaat 2005-imiit 2010-mut sanaartorneqassapput.

Aamma nunaminertami A2-mi illunik isaterinissaaq pisariaqassaaq nunaminertaaq atorluarniarlugu nutaanut inissaqartitsiniarluni. 2010-miit 2012-imut inissiat quliniit 15-inut amerlassusillit sanaartorneqassapput.

A8-mi inissiat 90-it 1993-imiit 2005-imut sanaartorneqarput. Sanaartorfissap sinnerani avannarpasin-nerusumi nunaminertaaq atorluarneqassaaq ilaqutariinnut ataasiakkaanut 15-iniit 20-nut amerlassisilinnik illuliortiternikkut, taamaanilu nammineerluni illuliat tallimat 2005-imi napparneqarput. sanaartorfissap sinnerani kjasinnerusumi piginneqatigiilluni inissiaatit imaluunniit illut uiguleriaat aqqaneq marlunniit 15-inut amerlassusillit 2007-imiit 2010-mut napparneqassapput

POLITIKKI ANGUNIAKKALLU

Tasiilami inissaaleqisoqarpoq. Illuni ataasiakkaani inuit najugaqartut amerlaqaat. Kommunalbestyrelsi isumaqarpoq, Tasiilami inoqutigiit angissusaat nunatsinni illoqarfinni allani agguaqatigiissillugu angissusermut sanilliunneqarsinnaanngortinneqassaaq.

Taamaammat ukiumut inissiat aqqaneq marlunniit 15-it tungaannut sanaartorneqartarnissaat ineqarnermut politikikkut anguniagaavoq, pilersaarutip ingerlanerani inissiat 144-niit 180-it tungaannut amerlassusillit missarissallugit.

Inissiat tamarmik ullutsinnut naleqqutumik eqqakkanut kussiortiternissaat anguniagaavoq. Taamaammat inissiat inissiat nutaat sapinngisamik illuliortiterfioreersuni eqqakkanut kussiortiterneqartussani sanaartorneqassapput.

Inissiap ataatsip ilaqutariinnit ataatsinit ineqarfiginissaa anguniarneqarpoq. Inissianissaq mikisunnuganik ataasiinnarmik initalinnik kisermaanut inissaqarniarnikkut annikitsuinnarmik pisariaqartitsisunut sanaartortoqassaaq.

Namminersornerullutik Oqartussat inissiaataasa kommunimit tiguneqarnissaat anguniagaavoq.

ILIUUSISSANUT PILERSAARUTIT

Kommunalbestyrelsip anguniagai piviusunngortinneqassapput piffissamut sanaartornissallu sukkassusissaanik pilersaarutip matuma ingerlanneratigut:

- *Inissianik attartugassanik sanaartorneq siullermik inissiaqarfimmi A1-imi Tsittami illut eqikkarneqarnerattut ingerlanneqassaaq. Ilutigalugu kommunip illuutai aqqanillit isaterneqassapput, taakku nutartertariaqalersuupput, ullutsinnut naleqqukkunnaarsimallutik maluunniit iluarsarneqarnissaat akisuallaalersimavoq.*
- *Tamatuma kingornagut inissiat nutaat illunik eqikkaanertut A2-mi pilersaarutillu ingerlanerani piffissap naggataani nutaamik sanaartorfissiatut immikkoortinneqartuni A10-mi, A12-imi A13-imilu sanaartorneqassapput.*
- *Piffissap ingerlanerani aamma inissialiortiterfimmi A8-mi piginneqatigiilluni inissialiortitertoqarsinnaavoq. Nunaminertani A12-imi A13-imilu piginneqatigiilluni inissialiortitertoqarsinnaavoq peqatigiiffiup nammineeirluni Nukissiorfiit suleqatigalugit sanaartorfigiuminarsaanis-saq akilersinnappagu.*

BOLIGER					ILLUT	
Handlings- og investeringsplan Suliniutinut aningaasaliissutissanut pilersaarutit						
Samlet anlægsudgift	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Sanaartugassanut aningaasartuutit katillugit
Bygdeboliger	1.710	350		7.500	9.560	Nunaqarfinni illuiat
Selvbyggerhuse	10.800	12.000	6.000	60.000	88.800	selvbyggerhuse
Stenbruddet 36 boliger	7.240	375		0	7.615	Ujarassiorfimmi illut 36-it
boligbyggeri	2.300	7.550	5.150	110.000	125.000	Illuortiternerneq
private boliger	600	600	600	3.000	4.800	Illut
Andelsboliger	0	0	0	29.600	29.600	Piginneqatigiillu illut
ialt				210.100	265.375	Katillugit
pr år	22.650	20.875	11.750	23.344	22.115	Ukiumut
Hjemmestyrets investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Namminersornerusut aningaasaliigai
bygdeboliger	1.100	0	550	5.950	7.600	Nunaqarfinni illuiat
de 36 boliger - støtte	4.690	225		4.500		Illunut 36-inut tapiissutit
boligbyggeri - støtte	1.250	4.250	2.900	66.000	74.400	Illuortiternermut tapiissutit
Andelsboliger - støtte	0	0	0	9.200	9.200	iginneqatigiilluni illulianut tapiiss.
ialt				85.650	91.200	Katillugit
pr år	7.040	4.475	3.450	9.517	7.600	Ukiumut
Private investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Privaatimik aningaasaliinerit
Private boliger	600	600	600	3.000	4.800	ut staaasiakkat akiliutit taarsigass.
Andelsboliger - andel og lån	0	0	0	9.200	9.200	iginneqatigiilluni akiliutit taarsigass.
ialt				12.200	14.000	Katillugit
pr år	600	600	600	1.356	1.167	Ukiumut
Kommunale investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Kommunimit aningaasaliinerit
Renovering boliger	400	400	400	2.000	3.200	Illunik iluarsaaneq
Bygdeboliger	610	350		3.000	3.960	Nunaqarfinni illuiat
Stenbruddet 36 boliger	2.550	150		0	2.700	Ujarassiorfimmi illut 36-it
Boligbyggeri	1.050	3.300	2.250	44.000	50.600	Ujarassiorfimmi illut 36-it
Andelsboliger				9.200	9.200	Piginneqatigiilluni illuiat
ialt				58.200	69.660	Katillugit
pr år	4.610	4.200	2.650	6.467	5.805	Ukiumut
Driftsplan				Ingerlatsinerimut pilersaarut		
Driftsudgifter	2005	2006	2007	konto	Ingerlatsinerimi aningaasart.	
Administrationsgebyr	-770	-770	-770	1100007990		Administrationsgebyr
Kapitalbidrag	-2.700	-2.700	-2.700	3000000086		Aningaasaatinut tapiissutit
boligsikring	2.300	2.300	2.300	3901003101		Ineqarnermut tapiissutit
refusion hjemmestyret	-1.380	-1.380	-1.380	3901008201	Namminersornerusuniit utertitat	
pr år	-2.550	-2.550	-2.550			Ukiumut

Inuussutissarsiorneq takornariaqarnerlu

Inuussutissarsiorneq takornariaqarnerlu aqutsinikkut borgmestereqarfimmut atapput politikkikkullu Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamut atallutik.

Oqartussaaffiit pilersaarutitut sammisassanik imaatunik imaqarput

Inuussutissarsiutit ineriartortinneqarnerat – aalisarneq, sanaalunneq, puisit neqaat, amernik suliarin-ninneq aamma amernik mersortarfik.

Takornariaqarnerup ineriartortinneqarnera – paasissutissiineq, tuniniaaneq aamma tunisassanik ine-riartortitsineq.

KILLIFFIK INERIARTORNERLU

2004-p aallartinnerani Ammassallip Kommuniani innuttaasut katillugit 3.043-upput. Taakkuninnga inuusuttut 15-nit 29-illu akornanni ukiullit 650-it inuutissarsiortuullutik. Sulisinnaasut ataatsimoor-tillugit 30%-tiisa missai kommunimiit ikiorneqanngikkunik pilersorneqarput, tamannalu inuutissar-siornermut tunngatillugu ajornartorsiutitut isineqarsinnaalluni.

Inuutissarsiornerup annertusarneqarnissaa siunertaralugu kommuni 2004-mi augutusimi inuutissar-siornermi ineriartortitsinerup pisortamik atorfinitsitsivoq. Taamaattumillu immikkoortortap uuma suliarineqarnerata nalaani killilimmik ikiuussinnaalluni.

Aalisarneq

Kommunip inuutissarsiutaata suli pingaarnersaraa piniartuuneq piniartut piniarnermik allagartaqar-tut 221-upput. 2003-imi aalisakkat 170 tonsit missai tunineqarsimapput, amerlanerpaat qaleraliullu-tik, kisianni aamma saarulliit qeeqqallu tunisaapput. Ukiumut puisit 20.000,-it missai pisarineqar-tarput.

Ukiuni kingullerni qulini aalisakkanik tunisassiorneq ineriartortitsinerlu Nuka A/S-imit isumagine-qarnikuuvoq taamatuttaaq Kuummiuni tunisassiorfik ingerlallugu. Suna pissutaanersumik aalisak-kanik tunisissarneq annertuumik kinguariarnikuuvoq. Sermiligaami tunisassiorfik ullumikkut unittu-tut oqaatigineqartariaqarpoq taamaalillunilu Kuummiunut tunisat 70%-tiisa missai Sermiligaami aa-lisartunit tunisaasarlutik.

Anguniagaavoq Sermiligaami tunitsiviup ingerlanneqarnera siunissami nunaqarfimmiunit akisus-saaffigineqarluni ingerlalissasoq. Tassunga atatillugu inuit Nuka A/S-imeersut aamma aalisarnermi siunnersuisartoq namminersortoq suleqatigineqarput piffissami qaninnermi tunitsiviup tiguneqar-sinnaanissaa pillugu.

Piffissaq qaninnerusoq isigalugu Ammassallip Kommuniani aalisakkanik tunisassiorneq pitsanngo-riartinneqassappat periarfissaavoq kommunimi umiarsuarmik tunitsiviliinissaq. Taamatut iluarsii-nissaq piviusunngortinneqarsinnaavoq islandimiut, savalimiormiut allalluunniit Kalaallit Nunaanni tunitsivissanik umiarsualiisarnermi suliaqartartut suleqatigalugit. Taamatut iluarsineq kommunimi aalisartunut tamanut aningaasatigut siuarsaataalluarsinnaavoq.

Suliffeqarfiit allat

Mersortarfik, suliffissaaleqisut sulisinnaalerseqqinniarlugit aallartinneqarnikuuvoq ukiunilu kingul-lerni 15-imi ingerlalluni aammalu maannakkumut naammaginartumik ingerlalluni. Mersortarfik Ki-taaninngaaniit amernik qitulisakkanik pissarsisarpoq.

Takornariaqarnermi allaffik suleqatigalugu mersortarfiup pisiniarfianiit tunisassiat tuniniarneqartar-put. Aammattaaq inniminniinerit malillugit sulisoqartarluni. Namminersornerusut mandetiiminik

atuineq ikilisaaffigivai, paasisat malillugit ullumikkut taamaallaat inuusuttut suliffissaaleqisuinnaat sulilersinnaangorteqqinniarnerannut atatillugit mandetiiminik immikkoortitsisoqartarpoq. Mersortarfimmi aningaasarsianut aningaasartuutit Mersortarfiup amigartoortutaasa amerlaqatigai taakku kommunip naatsorsuutaaniipput. Tamanna tunngavigalugu siunissami mersortarfik kommunip ataaniiginnassanersoq eqqarsaatigineqarpoq imaluunniit niuernerpalaartumik tunisassiorfittut ingerlalissanersoq.

Filatelia ullumikkut qulit aamma 20-it akornanni sulisoqarpoq taamaattumillu illoqarfimmut sulif-fiuvoq pingaarutilik. Allakkanik nassiusuineq frimærkillu tuniniarneqartarnerat appariartorpoq ilu-tigalugulu frimærkinik soqutiginninneq appariartorluni. Tunisassiorneq annertuumik appariarpat pingaaruteqarpoq assingusumik taassuma taarserneqarnissaa. Qanoq sivilutigisumik tunisassiorfit-tut taamatut ingerlaannarnissaa erseqqissumik ilisimaneqanngilaq. Sanaluttarfik sanaaluttartunit atorluarneqarpoq taakkulu tunisassiaat Skæven-imut tuniniarneqartar-lutik.

Takornariaqarneq

Ammassalimmi takornariaqarneq tamaaniunit ingerlanneqassaaq sumiiffimilu innuttaasunut atuuffimminut aningaasarsutigineqassal-luni.

Takornariaqarneq sumiiffimmi inuiaqatigiit inuussutissarsiutaannut kulturiannullu ajortumik sunniuteqassanngilaq, kisianni inuiaqatigiit ineriartornerannut ajunngitsumik tapersiissalluni. Ammassalimmi ta-kornariaqarneq aqqissuunneqassaaq avatangiisinut sumorsuarluunniit ajoqusiinngitsumik.

SUMUT KILLIFFIK INERIARTORMILU AQQUTAASUT INGERLAVIAT

Takornariaqarneq tassaavoq nunarsuarimi tunisassiornermi sukkanerpaamik siuariartortoq, takorna-riallu nutaanik anguniagaqariartorput misigisassarsiorlutillu. Ineriartorneq taamaakkaluartoq, nu-narpullu ornitassaagaluartoq asseqanngitsoq, nunarput suli takornarianit ikittuinnarnit tikinneqartar-poq. Nunarput ukiumut takornarianit 31.000-init tikinneqartarpoq, tassunga sanilliullugu nunarput 56.000-inik inoqarpoq. Taakkunanga 6.000-it maanga tikittarput (takuuk allakkiaq qup. 7-imiittoq).

Ukiuni kingusinnerusuni ineriartornerup takutippaa tikittartut ukiumut 3 %-inik amerleriaateqalaar-simasut. Taakkua ilarpassui ulloq ataaseq takornariatut tikittarput, Islandimut takornariarnerminni Kulusummik aqquasaagassamittut qinersisimasunit. 2003-miit 2004-mut ineriartornerup takutippaa amerlanerujartuaat ullut marluk pingasulluunniit maaniinnissartik ullormut ataatsimut taarsiullugu qinertaleraat. Ukiuni siusinnerusuni ulloq ataaseq takornariat amerlanerujussuusaraluartut 2004-mi takornariat 55 %-ii unnuisalersimapput 45 %-illu ulloq ataaseq takornariaallutik. Ammassalimmi unnuinissamut periarfissat amerlineqarput ullumikkullu tikeraanut 231-nut Hotel Kulusuk-mi, Hotel Ammassalik-mi, Hotel Nansen-imi kiisalu Hotel Red House-mi inissaqartoqarpoq, taakkua saniati-gut namminersortunit siniffissat 20-t missaat periarfissaapput.

Ammassallip Kommunian Kalaalli Nunaata sinneranut naleqqiullugu takornariaqarnerup ineriartor-tinneqarnissanut allaanerujussuarnik tunngaviatigut periarfissaqarpoq Islandimut timmisartunik at-taveqarnerup pilersitaanik, tassanngaaniimmi takornariat tamarluinnangajammik tikisinneqartara-mik. Takornariat Europap qeqqaniit, kujataaniit, Amerikamit avannarlermit

Japanimillu aggersuupput, ikittuinnaalli Danmarkimeersuullutik Islandimeersuullutilluunniit. Takornariaqarneq Ammassalimmi inuussutissarsiutit pingaarnersaraat annertoorejussuarmillu siuarsaanisamut periarfissaqarfiulluni. Takornariaqarnerup annertusarnissaanut periarfissanik pitsanngorsaanis-saq aamma atasinnaasumik ineriartortitsinissaq nunaqavissut peqataanerulernissaannik issittumilu pinn-gortitap aserujasup innimigineqarnerulernissaanik ineriartortitsinissaq pisariaqarpoq. Tikiffissaq erseq-qissumik ullutsinnullu naleqquttumik ilisaritinneqassaaq tikittussanillu tigusinissamut periarfissat ine-riartortinneqarnissaat tunngavilersorneqassaaq. Takornarianillu amerlanerusunit pisariaqartinneqassaaq susassaqaarnissamik misigisaqaarnissamillu neqeroorutit ineriartortinneqarnissaat pitsanngorsaavigineqar-nissaallu.

Islandimut angalanermi inissat akikitsut nutaat saqqummeraluartut Ammassalimmut angalanearneq suli akisuujuvoq, taamaammat takornariaqarnerup ineriartortinneqarnissaanut misigisassanut periarfissat amerlasuut puigunaatsuusariaqartullu pisariaqarput.

Takornariat imminnut ikiorsinnaasut ukiut tamaasa amerliartorput. Takornariat amerliartortut nammine-risaminnik piumasaqartarput ilaatalu angalanissartik nammineerlutik katiterumasarlugu, ineriartorneq tikiffissap ilisaritilluarnertigut, angalanissamut unnuinissamullu periarfissat tamarmik paasisitsissutigineqarnerisigut piareersimaffigineqartussaq.

Takornariat danskusut Kalaallit Nunaannut tikittartut ilaasa oqaatigineqareersutut ikittuinnaat Ammas-salik tikittarpaat. Taamaakkaluartoq Ammassalik uppersarnarsinnaasumik danskinit soqutigineqar-torujussuuvoq. Arctic Team Challenge 2004-mut tv-kkut aallakaatitassiat isiginnaartunit katillugit 800.000-init takuneqarput. Ammassallip danskinit soqutigineqariartornera, Islandimut anganissat akikit-sut kiisalu takornarianut danskinut oqaatsit tungaatigut aporfissaqannginneq tunngavigalugit takornariat danskusut maanga takisittarnissaannut suliniuteqarnissap annertusineqarnissaa periarfissatsialaavoq.

Takornariaqarnerup ineriartortinnissaanut suli 2005-mi aporfissaqarpoq, eqqagassat sunniuteqarluartu-mik suliarineqarsinnaannginnerisigut. Puiaasanik atornikunik utertitsisarnissaq kissaatiginarpoq, taa-mattoqalerneratigut tikiffissami qillertuusaqqanik puukunik mingutsitsineq peeruteriataartussaammat. Tasiilamut tunngatillugu qulimiguulimmik angallatinillu tikiffissap eqqarpiaanni eqqaavimmik eqqak-kanik ikuallaasarfiusumik inissiineq naleqqutinngilluinnarpoq. Ammassalimmut takornariarnerminnut takornariat assigiinngitsorpasuarfik ilimasuuteqartarput, kisianni tamarmik avatangiisinut minguitsunut tikinnissaminnut ilimasuttarput.

Kulusumi mittarfik nunatsinni ulapaarfiunerpaat ilagaat. Ilaasut 6.358-it timmisartornerni 278-iusuni 2003-mi Islandiminngaaniit tikippat. Kangerlussuarmiit ilaasut 1747-t timmisartornerni 123-iusuni ti-kipput. Kulusumiit Tasiilamut ilaasut 4278-it timmisartornerni 1250-ini Air Alphamit angallanneqarput.

Nunap iluani angallattuni ilaasut nassataannik suliarinnissinnaaneq ilaasunillu tiguisinnaanerup anner-tussusaa 2005-mi annikippallaarpoq, ataatsimoortoofikkullu sullissiniarneq ajornartorsiuteqarfiorujus-surtarluni. Tikittunik 50-inik ullumikkut tiguisinnaanerup 130-nut amerlineqarnissaanut allilerinissaq nasatanillu sullissinissaq eqaannerusoq kissaatiginarput.

Innaallagissap aqqutaanik 80-ikkunni kabelimik atorunnaarsitsinermut atatillugu mittarfimmit Kulusuup tungaanut qamutit motoorillit aqqutaannik sanasoqarpoq. Aqqut nunaqarfimmit mittarfimmut aqquti-tuaavoq pitsaajunnaarsimasorujussuullunilu tassunga aserfallatsaaliuinermut pisussaataaffik sulii 2004-mi inissinneqarsimanngimmat. Tamanna pingaartumik ulloq ataaseq takorniarlutik tikittartunut akornutaasorujussuuvoq, taamaammallu aserfallatsaaliuinissamut akisussaaffik inissinneqartariaqarluni.

Tasiilap mittarfiani utaqqisarfimmi pissutsit 1998-ip siornagut atuisarnermut tulluarsagaapput. Ilaasut nassataminnik tunniussisussatut aggersarneqartartut 1998-imi qulingiluaasartut ullumikkut 30-t tungaannut amerlassuseqarput. Taamaammatt akuttunngitsumik utaqqisarfiup silataanut annguttartumik siuleriiaartoqalersarpoq. Inip aqqissorneqarnera naleqqussartariaqarpoq timminissanut inniminniisarnernik aqqissuussisoqartariaqarpoq timmisussap normuanut ilaasussanik aggersaasoqartarluni tassunga-luunniit assingusumik aqqissuussisoqarluni.

ANGUNIAKKAT

Piffissaq ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu Ammassallip Kommunanit anguniagaaq tassaavoq, nunap immikkoortortaani takornariaqarnermik inuussutissarsiornermi makkua pilersissallugit:

Suliffiit amerlisissallugit

Unammillersinnaassutsip pitsaanerulersinneqarnissaa

Alliartorneq

Inuussutissarsiornermi tamarmiusumi isertitaqarnerulerneq

Takornariaqarnermik suliaqartut ataatsiakkaat isertitaqarnerulernissaat

Takornariaqarnermi allaffiup/Destination East Greenlandip suliaassai tassaapput:

Takornariaqarneq pillugu tuniniaanermik ataatsimoorussamik ineriartortitsissalluni neqerooruteqassallunilu.

Pilersaarusiornermi ataqatigiissaarisuussalluni nunallu immikkoortortaani takornariaqarnerup siuarsarneqarnissaanut sammisassanik ingerlatsissalluni.

Nunap immikkoortortai akimorlugit tunisassianik ineriartortitsinissamut sammisassanut aallarniisuussalluni aallartitsisuussallunilu.

Qanoq iliuuseqarnissaq pillugu Destination East Greenlandip suliaassai makkuusutut allaatigineqarsinnaapput:

Qanoq iliuuseqarnissamut pilersaarusiornermullu ingerlaavartumik pilersaarusiussalluni.

Tunup tuniniarneqarnerani ataqatigiissaarisuussalluni aamma aallarniisuussalluni.

Nunap immikkoortortaani tunisassiat ineriartortinneqarneranni ataqatigiissaarisuussalluni.

Inuussutisarsiutinik sullissisuussalluni.

Suliffiup iluani/avataani paasissutissiisassalluni tuniniaasassallunilu.

Sunniutinik uuttortaaneq.

ILIUUSEQARNISSAMUT PILERSAARUT

Kalaallit Nunaanni takornariaqarnermi tunisat ilaasa annertunerusut pissarsiariniarneranni pingaartorujussuuvoq tikitassap tuniniarneqarnerata pitsaalluinnartumik ilisarsaalluurtumillu saqqummersinneqarnissaa.

Tuniniaanermi qitiuvoq Website: www.eastgreenland.com Tikiffissaq pillugu sukumiisumik allaatiginilluni takornariarusussinnaasunut tamanut saaffiginnissuteqartuuvoq. Website tuluttut allagaavoq, ki-sianni franskisuumut, tyskisuumut qallunaatumullu nutserneqassalluni.

TUNISASSIANIK INERIARTORTITSINEQ

Angalanisamut periarfissat sammisassallu pioreersut pitsanngorsaaviginiarlugit kiisalu feeriarnissamut eqeersimaarfiusumut piumaneqarnerat annertusiartuinnartoq kulturimik akusaq piareersimaffiginiarlugu, ukiuni aggersuni tunisassiat makkua ineriartortinneqassapput:

Qimusserneq atorlugu takornariaqarneq

Nunaqarfinnut takornariaqarneq

Puisinniarneq

Angalanissanut kaammattuiffiusut aamma suleqatigiinnik ineriartortitsineq

Sermerni iigartartuni angalaneq

Innartorneq

Qaannamik angalaneq

Sisoraatit atorlugu takornariaqarneq

SUMIIFFINNI ANGALASUNIK NASSUIAASSISUT

Sumiiffinni innuttaasut takornariaqarnermut annertunerusumik peqataanissaat kissaatiginarpoq. Maani najugaqartut naapitassat, matuma kulturianik, oqaluttuarisaanermik, ullutsinnilu pisunik oqaluttuurtut takornarianik nassuiaassisunit avataanit tikisitanit naleqqiullugu takornariaqarnermi tunisassiaq pitsaanneruvoq. Tamatumanilu pisariaqartoq tassaavoq, Destination East Greenland aamma inersimasunik atuartutsineq (KUF) suleqatigiillutik maanimumik takornarianik nassuiaassisussanik pikkorissartitsisarnissaat.

Nassuiaassisut maanimumut tunngavissaannik annertunerusumik pilersitsiniarluni meeqqat atuarfianni takornariaqarneq aalajangersimasunik sammisaqarnermi atuartitsinermiluunniit ilisaritinneqarsinnaavoq. Paasissutissat tuluttuujusut eastgreenland.com-imiittut atuartut annerit atuartinneqarneranni samineqarsinnaapput. Avatangiisinut eqqakkanillu suliarinninneq pillugu perorsaanermi meeqqat atuarfiat aamma qitiusumik inissisimavoq.

ILLOQARFIMMI NUNAQARFINNILU AVATANGIISINIK TAKUJUMINARSAANEQ

Illoqarfik nunaqarfiillu tunumi kulturip avammut kiinarai, taamaammallu illoqarfimmi nunaqarfinnilu avatangiisit pigiinnarneqarnissaannut pitsanngorsarneqarnissaannullu politikkimik pilersitsinissaq pingaaruteqarpoq:

Aserfallatsaaliuineq naatitseqqittarnissarlu.

Nunaminertat ataatsimoorussiffiusartut takujuminarsarneqarnissaat.

Tasiilamut tunngasunik allakkeriviup Naasuliartarpiillu eqqaatigut allagartaliisarneq.

Kommuneimut nassuiaat nunap assitalik, paasissutissartalik, ammasarfiit allattorsimaffiannik pilersaarrutinillu il. il. imalik.

Takornariaqaruttorfiata nalaani Skæven ullut tamaasa ammaffeqartariaqaleraluarpoq.

NUNAQARFINNUT TAKORNARIAQARNERMIK INERIARTORTITSINEQ

Nunaqarfinni takornariaqarneq tassaavoq takornariaqarnermi tunisassiaq alliertortinneqarnissaminut periarfissalik. Takornariaqarneq immiut attassinnaasoq aaqquissuulluagaq tassaasinnaavoq, nunaqarfinni inuuginnarnissap pilerinartuunissaanik sunneeqataasoq, tassami takornariaqarneq aningaasatigut tunngavissanik pilersitsisussat ilagissammasuk.

Nunaqarfinni takornariaqarnerup annertunerpaamik alliertortinneqarnissaanut 2005-imi sulii aporfissat arlallit aaqquivigineqarnissaanut ujaasisoqarpoq. Matumani immikkut eqqarsaatigineqarput unnuisarfissat, sammisassap ataatsip, kisianni soqutigintarup allaatigineqarnera, aamma nunaqarfiit amerlanersaanni eqqakkanik suliarinninnerup amigaateqarnera ajornartorsiutaavoq aaqquivigineqartariaqartoq pingaarutilik. Nunaqarfinni takornariaqarnerup nakuussutaa tassaavoq, ulluinnarni inuunerup malunnartumik allaanerup takornarianut amerliartuaartunut aaqquissuussaariingitsunik misigisaqarumasunut paasisaqarfiginissaanut neqeroorutigineqarnera.

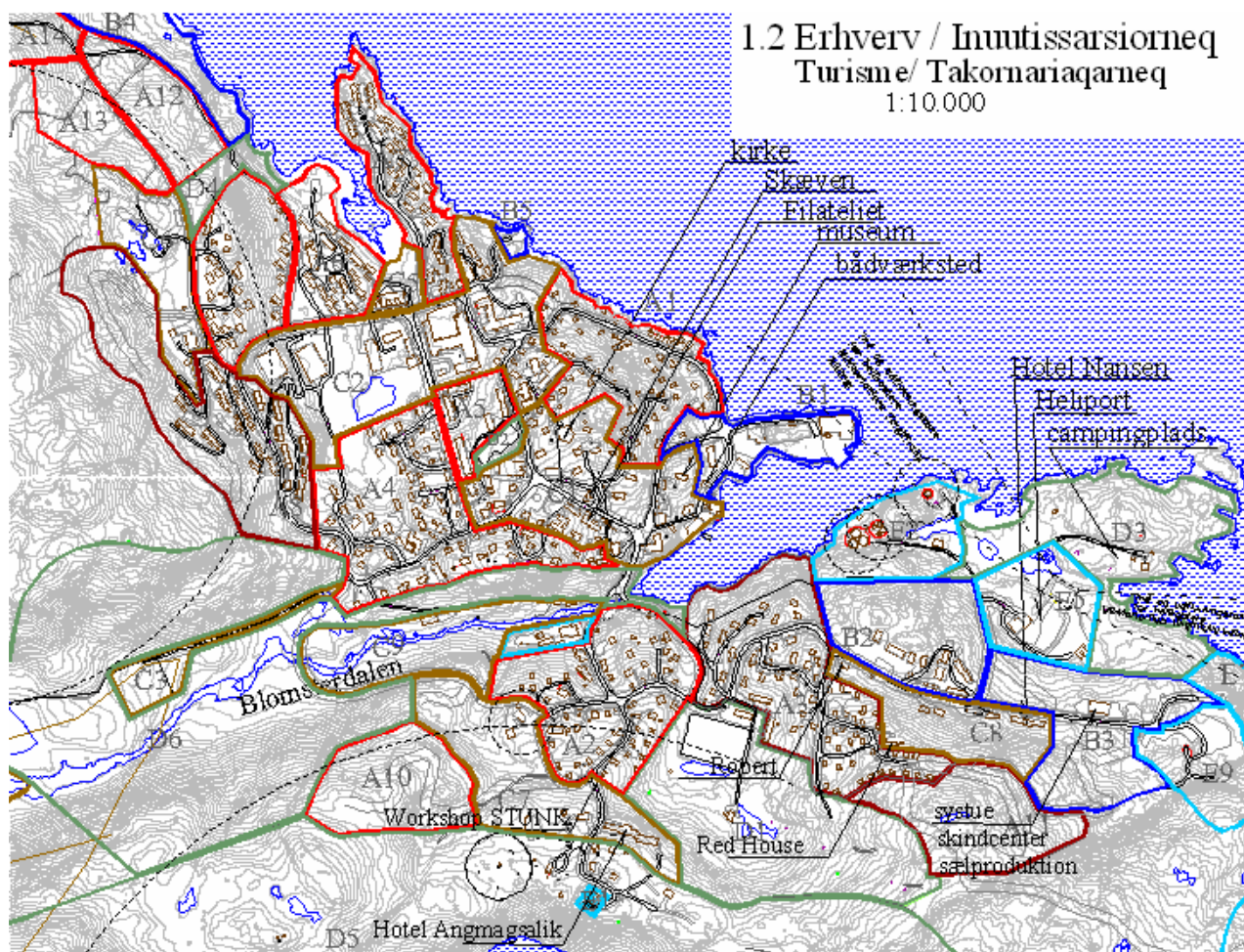
Takornariaqarnerup pissusissamisoornerpaamik ineriartortinneqarnissaa nunaqarfimmi innuttaasut suleqatigineqarnerisigut pissaaq.

ILLUAQQANIK SANAATORNEQ

Ammassallip kommuniani pisummik takornarianut tuniniagassanik ineriartortittasatut illuaqqanik nutanik pioreersunit pitsaanerusunik inissisimalluarnerusunillu sanasoqarnissaa kissaatiginarpoq. Taanna su-liassaavoq sukumiilluinnartumik piareersaateqarnermik piumasaqarfiusoq. Piareersarfik pinngsoqiusamik immikkoortortalik:

Illuaqqat tallimat inissisimaffissaannik, tulleriiaarinermilu pingasut sananeqarnissaannik toqqaaneq.

Illuaqqat ilusilerneqarnermik pitsaanerpaaffissaat tunngavigalugu toqaanaq – ilusa pequaersorneralu. Aningaasalerneqarnissaannut periarfissat.

POLITIKKI ANGUNIAKKALLU

Pilersaarusiornermut piffissaliussap tulluuttup iluani politikikkut anguniakkanik oqaasertaliiso-qassaaq, qanorlu ilillugit piviusunngortinneqarnissaat aqutsiviup nalilersorlugu suliarissavaa. Tamatuma kingornagut tigussaannerusunik pilersaarusiorneqassapput aningaasatigut missingiutitalinnik.

Piffissami maannakkuugallartoq makkut suliniutigineqarsinnaapput:

- *Inuusuttunik inuutissarsiornermik toraarfilimmik ilinniartitsineq aallartinneqassaaq, tassunga ilanngullugu piniartussanik ilinniartitsineq, KNAPK aamma Namminersorne-rullutik Oqartussat suleqatigalugit Tasiilami Aalisarnermik Ilinniarfimmik aallartitsi-nermi nutaaliaasunik atortoqarluni aalisarnermik ilisimasaqalerneq anguniarneqassaaq.*
- *Periarfissami qaninnermi Tasiilami sullivik iluarsarneqartariaqarpoq. Initaasa ilui ta-maasa iluarsarneqassapput aamma pisariaqarpoq atortussanik sakkuutinillu naleqquttu-nik ikkussuisoqarnissaa.*
- *Nunaqarfinni aqutsisut suleqatigalugit nunaqarfinni sullivinni pissutsit pitsanngorsaaffi-gineqarnissaa anguniagaavoq.*
- *Sanaalukkanik tunisassiornerup pitsanngorsaaffigineqarnissaata pisariaqarpoq, taamaa-lilluni siunissami annertunerulersinnaaniassammat, tassami Ammassallip Kommuni-ani takornarissat amerlanerusut tikitalernissaat anguniagaammat.*
- *Mersortarfiup namminersortunngorsarneqarnissaa misissorneqarpoq.*
- *Isertumi ammerivimmik mersortarfitalimmik pilersisoqassaaq.*
- *Inuusuttut nunaqarfimmiut illoqarfimmiullu takornarissanik sullissilerusussinnaasut pikkorissaasoqarnissaat anguniarneqarpoq.*

TAKORNARIAQARNEQ

Takornariaqarnerup atasinnaasup pinngortitamik aserujasumik innimiginnittup Ammassal-lip Kommuni-ani angaasaqarnikkut kulturikkullu attatsisinnaasup siuarsarneqarnissaa, Destination East Greenland tunngavittut pingaarnerutillugu nuna issittumiittoq asseqanngit-soq tikitassaq takornarianut misigisassarpassualik Ammassallip Kommun-ia erseqqissumik ilisaritinneqarnissaa..

Takornarialerisut nunaqavissut angalanissallu piariikkat ikiorsiivigissallugit kiisalu takorna-rianik tiguisarfiit pitsanngorsaaffigissallugit.

Angallatinik attartortarnerit amerliartortut aaqqiiviginiarlugit angallatit ilaasoqarnissamut akuerisaasut amerlisassallugit.

Takornarianut tunisassiat pioreersut nutaallu inerisarneqarnissaat.

Illuaqqat unnuisarfiit amerlinneqarnissaat.

Destination East Greenland-i 2016-imi nunatsinni takornarianit tikerarneqarnpaanngorsi-massasoq

ILIUUSEQARNISSAMUT PILERSAARUTIT

*Kommunalbestyrelsip takornariaqarnermut anguniagai pilersaartitini tigussaasuni ingerlateqqin-
neqassapput pilersaarutip ingerlanerani piviusunngortinniarneqartussanik makkunuuna:*

- *Ataatigiissaakkamik tuniniaanermik sulissuteqartoqarneratigut.*
- *Tigussaasumik tuniniaanikkut suliniuteqartoqarneratigut.*
- *Takornariaqarneq atasinnaasoq – nunaqarfinni takornariaqarneq.*
- *Nunaqavissunik nassuiaassisoqarnikkut.*
- *Illoqarfinni nunaqarfinnilu avatangiisit takujuminarsarneqarnerisigut.*
- *Tunisassiat ineriartortinnerisigut.*
- *Illuaqqanik sanaartortoqarneratigut.*

ERHVERVSPLAN				INUUTISSARSIORNEQ		
Handlings- og investeringsplan Suliniutinut aningaasaliissutissanut pilersaarutit						
Samlet anlægsudgift	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Sanaartugassanut aningaasartuutit katillugit
erhvervsbygninger	130	2.270			2.400	Ilhut innussutissarsiorfiusut
turisthytter			500	2.000	2.500	Takomarianut unnuiffissiat
fangsthytter			200	1.000	1.200	Unnuisarfiu ilhvaqqat
ialt				3.000	6.100	Katillugit
pr år	130	2.270	700	333	508	Ukiurnut
Hjemmestyrets investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Namminersomerusut aningaasaliigai
erhvervsbygninger					0	Ilhut innussutissarsiorfiusut
turisthytter			375	1.500	1.875	Takomarianut unnuiffissiat
fangsthytter					0	Unnuisarfiu ilhvaqqat
ialt				1.500	1.875	Katillugit
pr år	0	0	375	167	156	Ukiurnut
Private investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Privaatimik aningaasaliinerit
ialt				0	0	Katillugit
pr år	0	0	0	0	0	Ukiurnut
Kommunale investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Kommunumit aningaasaliinerit
erhvervsbygninger	130	2.270			2.400	Ilhut innussutissarsiorfiusut
turisthytter			125	500	625	Takomarianut unnuiffissiat
fangsthytter			200	1.000	1.200	Unnuisarfiu ilhvaqqat
ialt				1.500	4.225	Katillugit
pr år	130	2.270	325	167	352	Ukiurnut
Driftsplan				Ingerlatsinermut Pilersaarut		
Driftsudgifter	2005	2006	2007	konto	Ingerlatsinermi aningaasart	
Turisme	1.152	1.140	1.141	232100		Takomariaqarneq
Erhvervsområdet	191	191	191	232101		Innussutissarsiorneq
Erhvervsforum	50	50	50	232102	Innussutissarsiornermut oqalliffiit	
pr år	1.393	1.381	1.382			Ukiurnut

Eriagisassat

Eriagisassat aqutsinikkut agguarneqarput kultureqarnermi atuarfeqarnermilu aqutsivimmit tassungalu tunngasumik ataatsimiititaliamit aamma teknikkeqarnermi ataatsimiititaliamit.

Kultureqarnermi atuarfeqarnermilu aqutsiviup makkua isumagaat:

- Katersugaasiveqarnermik ingerlatsinerit
- Ingerlatsineq aserfallatsaaliuinerillu B-29, B-41 aamma B-59-imik

Makkua Teknikkeqarfimmit isumagineqarput:

- Illunik allanngortiterinerit
- B-48-p aserfallatsaaliorneqarnera
- B-51-ip ingerlanneqarnera aserfallatsaaliorneqarneralu

2005-ip aallartinnerani inatsisit, peqqussutit assigisaallu makkua atuupput:

Nammanersornerullutik Oqartussat Nalunaarutaat nr. 31, oktobarip ulluisa 30-anni 1991-imeersoq, kommunikkaartumikt pilersaarusernermi allanngutsaaliusussaanermiknakutiginnittussaaneq pillugu. ”Ammassalik – illut illoqarfiullu ilai eriaginertut”, Aningaasaqarnermut Pisortaqaarfik 1990 (allakkiaq sungaartoq).

ILLOQARFIMMI ERIAGINNINNISSAMUT SOQUTIGINARTUT

Ajoqersuiartortitsivik niuerniarfillu Angmassalik 1894-imi pilersinneqarpoq. Tamtuma kingornagut illoqarfiup ineriartornerup ukiut 100-t missaannik sivilisussusillip illoqarfik nutaaliaasoq Tasiilaq, 1.800-t sinnerlugit inuttalik ullumikkut nalunngisarpup pilersitaraa. Illoqarfiup ineriartornerani ingerlaqqittumi malugeqquneqarput illoqarfimmi ilisarnaatit pingaarnerusut oqaluttuarisaanermik, illut ilusaannik imaluunniit nuap ilusaanik pingaartunik imaqtartut. Ilisarnaatit kinguleriinnut aggersunut eriagineqartussat.

Tasiilami illut siulliit talittarfiup tungaani sivinganerni ivigalinni napparneqarput. Illut taakkua anner-tuumik eriagisaapput, illuni allannguutit ikittunnguit allilerinerillu ukiut ingerlaneranni sananeqarsima-sut eqqaassanngikkaanni. Taakua tamarmik katillutik illoqarfik sakkortuumik ilisarnaatilik, niuertoqar-fimmut Angmagssalik-mut oqaluttuarisaanermut toqqammaveqartut pilersippaat. Taamaattumik nuna-minertaq eriagisassatut toqqarneqarpoq, soorlu aamma illut aallaqqaataaniit ilusaasa ilaat eriagisariaqar-tutut aalajangersaaffigineqartut, 1998-imi eqqissisimatinneqalerput.

Illut eqqissisimatinneqartut tassaapput:

- Kastellet (B-51), aamma taaneqartartoq Illu Ukiusarfik.
- Ajoqersuiartortitap illua (B-42).
- Niuertup illua (B-47).
- Oqaluffitoq, ullumikkut katersugaasiviusoq (B-41).
- Niuertup ikiortaata illua ”Skæven” (B-48).

Illut eriagisassat tassaapput:

- Naalakkap illua (B-30).
- Naalakkap illuata quia (B-54)
- Naatitaasivik katersugaasivimmit atorineqartoq (B-29).
- Pilersuisup avannaatungaani ilaqtariinnut ataatsinut illu (B-32).
- Toqusut illuat, katersugaasivimmit atorineqartoq (B-59).
- Nalunaarasuartaaserisup illua (B-6)
- Aamaruutissaasivik (B33)
- Umiarsualiorfik 1899-imeersoq (B35)

Illorsuarmit Filateliاميit ersarinnippallaarunnaarseqqalluni napavog B-51 - "Kastellet" – Tasiilami illut qisummik sanaat siullersaat.

Illu eriagisariaqartoq B-51 – "Kastellet" – atorneqanngilaq aserfallassimallunilu. B-51-ip eqqannguani illu annerusog Filatelia illuuteqarpoq.

Suut tamaasa katikkaanni B-51 illumit annerujussuarmit ersaritsinneqanngingajappoq.

B-51 nunaminertamut kjasinnerusumut napparneqaaqqaarfimmi eqqannguanut nuukkaanni, illu illunit eqqaminiittuni akornusersorneqarani ersarinnerusumik takuneqarsinnaalissagaluarpog. Natip illullu naqqata aanerata kinguneranik illup ilaa annertoog nutaamik sananeqartariaqarpoq.

Illu utaqqiisaagallartumik illutut atorneqarsinnaavog.

Eriagisassaqaarfiup avataani illut ataasiakkaat oqaluttuarisaanermut illunillu ilusilersuinnermut tunngatil-lugu soqutiginaateqartut napapput. Quersuaq aamma iffiorfik (B-33), sannavik (B-35), telegrafmester-boligen (B-7) aamma oqaluffik nutaaq (B-999).

Tasiilami illoqarfiup ineriartornera illoqarfiup ilaasa ilivitsut illoqarfiup qeqqata eqqaatigut qaqqajunnat assigiinngitsut qaavisigut pilersinneqarnerisigut pivoq. Illoqarfiup ilaasa taakkua piffissamut ilisarnaa-tertik sulii pigaat.

Talittarfiup kujataani qaqqajunnami, Napparnngummut appasinnerusortaa sinnerlugu, GTO-p 1960-ikkunni illuliaanik marloqiusanik pingaartumik sanaartorfiusimavog. GTO-p sanaartortitaanut ataatsi-moortunut allanut naleqqiullugu illut assigiinngitsut amerlaqaat. Illuttaaq assigiinngitsut illoqarfinnut allanut naleqqiullugit kiffaanngissuseqarnerusumik katiterneqarsimapput.

Napparnngummut qutsinnerusortaa ni nammineerluni illuliat "Igdlorput 78"-it ataatsimoorput. Illoqarfiup ilaa tamanna illut ilusaasigut assigiiarnermik sunnerteqqavog aamma arajutsisassaannigilaq illoqarfim-mi illoqarfiup ilagimmagu nammineerluni illuliorititerfiummat.

Eqqissisitasanik illunillu eriagisassanik toqqaaneq eqqissisitasatut soqutigisat pillugit Nalunaarut – nr. 31, oktobarip ulluisa 30-anni 1991-imersog aamma Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarusiaat "Ammassalik, illut aamma illoqarfiup ilai eriagisassat" tunngavigalugit pisarpoq.

NUNAQARFINNI ERIAGISASSANUT SOQUTIGISAT

Gustavs Holmip Angamagssalik-mut 1884-imi tikeraarnerani siullermi nunaqarfiit amerlasuut nalunaar-sorneqarput.

Nunaqarfinni illunik eriagisassanik nalunaarsukkanik ullumikkut peqanngilaq, tassunga ilaalluni Ikkat-seq, taannami nunami eqqaassutissanut qanganitsanut ilaagunarmat. Nunaqarfiit eqqaanni itsarnitsanik eqqaassutissaqarpoq, taakkua qanganitsanut eqqaassutissat imaaliinnarlugit peerneqarsinnaanngitsut il-lullu eqqissisimatinneqarnerst pillugu Namminersornerullutik Oqartussat Inatsisaat nr. 5, oktobarip ul-luisa 16-ianni 1980-imeersumiipput.

Nunaqarfiit oqaluttuarisaanerat naatsumik imatut eqikkarneqarsinnaavog:

1909 Kulusumi atuarfik oqaluffiutigisog napparneqarpoq.

1914 Ikkatseq ataavartumik nunaqarfigineqalerpoq.

1914 Kuummiuni atuarfik oqaluffiutigisog napparneqarpoq.

1922 Sermiligaq ataavartumik nunaqarfigineqalerpoq.

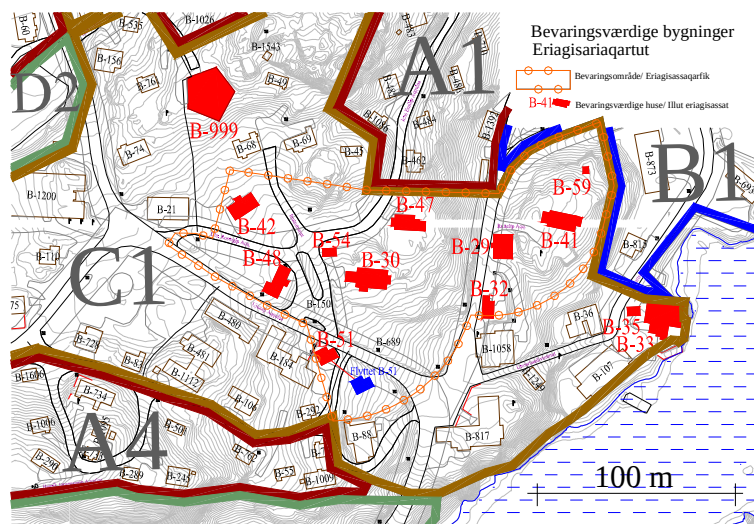
1938 Skjoldungenimut nutsertorpassuaqarpoq.

1942 Isertoq ataavartumik nunaqarfigineqalerpoq.

1965 Inuit Skjoldungenimiit pinngitsaalisallutik nutsertinneqarput, pingaartumik Kuummiunut.

Ikkatseq aamma kingusinnerusukkut Qernertivartivit aamma inuerutitinneqarput..

Nunaqarfinni eriagisassanut soqutigisat naammattumik nalunaarsorneqanngillat.

POLITIKKI AAMMA ANGUNIAKKAT

Illoqarfimmi nunaqarfinnilu eriagisassat pitsaasut sertnissorneqarnissaat kommunalbestyrelsimiit arajutsisimaneqanngilaq.

B-30, B-42, B-47 aamma B-54 Namminersornerullutik Oqartussanit pigineqarput.

B-30 aamma B-54 Pilersuisumit niuertup ineqarfiatut atorneqaraluarput.

B-42 kommunaldirektørimut ineqarfittut atorneqarnikuuvoq.

B-47 napparsimaveqarfimmi sulisut ineqarfiattut atorneaarnikuuvoq.

Kommunalbestyrelsi isumaqarpoq, illut eriagisarisaqartut Namminersornerullutik Oqartussanit pigineqartut pitsaasumik paarineqartut. Ullumikkut B-30 aamma B-42 inoqanngillat, ajuusaarnarporlu illut taakkua inoqanngimmata, illut Namminersornerullutik Oqartussani kommunimiluunniit sulisunut ineqarfittut atorneqartariaqaraluar mata.

B-29, B-41, B-48 aamma B-59 kommunimit pigineqarput

B-48 Skæven niuertumut ikiortimit ineqarfusoq takornariaqarnermi allaffittut aamma sanaaluk-kanik tuniniaasarfittut atorneqarpoq.

B-41 aamma B-59 oqaluffitoq toqusullu inaat katersugaasivittut atorneqarput.

B-29 naatsiaasivik kommunimit tiguneqarpoq, katersugaasivimmullu toqqorsivittut atorneqarluni. Kommuni piginnittut illut illoqarfiup ingerlanerani ilaasutut tulluartumillu atorneqartutut ingerlappai.

B-51 kastellet, aamma illu ukiusarfimmik taaneqartartoq, kommunimit aamma pigineqarpoq. også kaldet overvintringshuset. Taanna ukiui arlaqartuni atorneqarani napavoq. Illup napparneqaqqaarfia nalunaaqutseriarlugu sapinngisamik illup napparneqaqqaarami ilusaa iluseralugu kujammut kangimut miiterit 20-t missaannik ungasissusilimmi napparneqaqqinnissaa eqqarsaataavoq. Aaq-qiinerup taasuma anguniarneqarneranut peqqutaasoq tassaavoq, illu inissinneqarfimmini nutaami illutut namminersortutut, illunut eqqaminiittunut ungasissumik inissilluni teknikkikkullu atortoris-saarutini, soorlu innaallagissamik, imermik kiassaammillu attavilerneqarluni, betonimik tunnga-via illup naqqanut toqqorlugu nappaqqinneqarsinnaaniassammat. Suliap taassuma naammassine-qarnissaanut tapiissutissanik qinnuteqaateqartoqarpoq.

Nunaqarfinni eriagisassat illullu illoqarfiup avataaniittut nalunaarsorneqarnissaat uppersarnegarnissaallu kommunalbestyrelsen sulissutiginiarpaa, taassumalu pilersaarutip piffissartaata affaa-ta siulliup ingerlanerani naammassineqarnissaa siunertaavoq.

BEVARING				ERIASISARIAQARTUT		
Handlings- og investeringsplan Suliniutinut aningaasaliissutissanut pilersaarutit						
Samlet anlægsudgift	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Sanaartugassanut aningaasartuutit katillugit
renovering overvintringshuset				1.500	1.500	Ukiusarfiup nutarternera
ialt				1.500	1.500	Katillugit
pr år	0	0	0	167	125	Ukiumut
Hjemmestyrets investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Nammunersornerusut aningaasaliigaat
renovering overvintringshuset				900	900	Ukiusarfiup nutarternera
ialt				900	900	Katillugit
pr år	0	0	0	100	75	Ukiumut
Private investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Nammunersornerusut aningaasaliigaat
ialt				0	0	Katillugit
pr år	0	0	0	0	0	Ukiumut
Kommunale investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Kommunimut aningaasaliigaat
renovering overvintringshuset				600	600	Ukiusarfiup aningaasalerneqarnera
ialt				600	600	Katillugit
pr år	0	0	0	67	50	Ukiumut
Driftsplan				Ingerlatsinermut pilersaarut		
Driftsudgifter	2005	2006	2007	konto	Ingerlatsinermi aningaasartuutit	
Museer	440	636	577	56 02	Katersugaasiviit	
pr år	440	636	577		Ukiumut	

Isumaginninnermut tunngasoq

Inunnik isumaginninnermut tunngasoq Inunnik Isumaginninnermi Ataatsimiititaliap ataaniippoq aammalu ingerlatsinikkut Inunnik Isumaginninnermi Immikkoortortaqarfiup ataaniilluni. Meeqqat inuusuttullu allaf-fiup ataaniipput taamatuttaaq kulutereqarnermi atuarfeqarnermi immikkoortortaqarfiup ataaniillutik.

Tassunga tunngasut pilersaarummi makkuupput.

- Pisortaniit ikiorsiissutit
- Meeqqat inuusuttullu
- Utoqqaat

PISORTANIIT IKIORSIISSUTIT

Aningaasanngorlugit ikiorsiissutit

Kommuni suliffissanik amingaateqangaatsiarpoq, tamatumalu ersersippaa inuit 300-t missai suli pisortanit ikiorsiissutinik pisartagaqarmata. Amerlassutsit aasaanerani ikinnerusarput pissutigalugu, ilai suliffeqartarmata imaluunniit sulisinneqarlersarmata aamma pissutaavoq aasaanerani piffissami ikiorsiissutit matuneqar-tarnerat. Tassani pineqarneq ajorput kisermaat pilersugallit, innarluutillit utoqqaanerusullu.

Ukiuni kingullerni marlunni Ammassallip Kommunianut mandetiiminik tapiissutaasartut namminersornerusut matunikuuvaat. Taarsiullugu kommunalbestyrelsip sulisinneqartarnermut aningaasaliissutinik amerliliini-kuuvoq. Sulisinneqartarneq ikiorsiissutininngarniit akisunerummat, maannakkut inatsisaasoq malillugu inuit tassani pineqartut tamaasa sulisinneqalersinnaanissaannut ukiut suli amerlapput.

Siorna pisortanit ikiorsiissutit piffissani matuneqarnikuupput nunaqarfinni piffissanik assingiinnngiaartumik, tassani apeqqutaalluni qaqugukkut piniagassaqaalernissaa imaluunniit allatigut aningaasarsiorfeqaalernissaaq. Ingammik Tasiilami innuttaasut nutaaliaanerummut pulajartormata ukiuni aggersuni pisortanit ikiorsiissutit qanoq ilillugit atorneqarnissaat nutaanngorsaaffigineqarsinnaavoq. Aningaasat tunniunneqartartut taamatut ikitsigitillugit piitaajuilluni inuuneq ajornartorujussuuvuq, kisianni tunngaviuvoq Tasiilami inuit namminneq aasaanerani pilersorsinnaalernissaat.

Sulisinneqaalernissamut malittarisassat malillugit amerlasuut sulisinneqaalernissaat ajornakusoorpoq, tassami tamanna kommunimut akisuallaalertussaammat. Malittarisassat maannakkut atuuttut malillugit inuk ataaseq sapaatip akunneranut 20 tiiminik sulisinneqartarpat ukiumut kr. 40.000,-inik aningaasartuutaanerusussaavoq. Taakku saniatigut sulineri aqutsisumut aamma sullisinut immikkut aningaasartuutaassallutik.

Sulisinneqarneq

Sulisinneqarnermi inatsimmi allassimavoq, kommunip suliffissaaleqisoq sulisilersinnaagaa. Min-nerpaaffilimmik aningaasarsiaqartussaavoq tiimimut kr. 80,-inik. Taanna ikiuutitut naleqqiutissa-gaanni ikiuutit sapaatip akunneranut kr. 290,-iupput. Taamaakkaluartoq siorna kommunip sulisin-neqarnermut atuagassanik kr. 600.000,-inik immikkoortitsinikuuvoq, taamaalilluni maannakkut 1 miliuunit sinnilaarlugit immikkoortinneqarlutik. Ajoraluartumillu Namminersornerusut mandetii-minut tapiissutaasartut ukiumut kr. 100.000,-it unitsinnikuullugit.

2002-mi inuusuttunik kiffartuussivik nutarterneqarpoq. Inissat 12-miit 24-inut amerlineqarlutik. Taakku sa-niatigut peqataasut periarfissaqalerput kalaallisut, qaalunaatut, tuluttut aamma matematikkimi 11. klassimi soraarummeersinnaanissaannik. Inuusuttunik kiffartuussiviup siunertaa unaavoq:

- Karakteriisa pitsaanerulernissaat, taamaalillutik kingusinnerusukku ilinniarnissamut tiguneqarsin-naanngorlugit,
- Inuusuttut assasornermi ilinniakkanut periarfissillugit,
- Suliffimmi sungiusarnikkut inuutissarsiteqarnermi misigisaqarnissaat.

Iligiikkuutaat siulliit 2004-mi naammassipput aammalu angusaat naammaginartuullutik. Taamatut iliuuseqarnerup ingerlaannarnissaa pingaartinneqarpoq.

SULISINNAANNGORSAANEQ

Sulisinnaanngorsaaqqinnerup siunertarivaa inuit inuutissarsiorsinnaasut killilimmik inuutissarsiuteqarnissamut pisinnaaffillit suliffissaqartinneqarnissaat taamaalillutik inuit pineqartut nammineq aamma ilaqttani pilersorsinnaanngorlugit. Sulisinnaanngorsaaqqinniarnep sivilissusissaanni aallaaviuvoq ukiut tallimat sinneqasannigut. Sulisinnaanngorsaaqqinnermut aningaasarsiat kommunip namminersornerusullu aveqatigiissavaat.

Inuup siusinaarluni pensionealersinnaanerani pissutaavoq, inuk kommuni suleqatigalugu ilinnigaqarnera inuutissarsiorsinnaaneralu eqqarsaatigalugit sulileqqissinnaatitaanissaa misilinneqassasoq. Qinnuteqartoq peqatigalugu sulisinnaaleqqissitaanermi pilersarusiortoqartussaavoq. Pilersaarut taanna inuit ataasiakkat inuttut aamma ilinniakkatigut pisariaqartitaanut naleqquttuusussaavoq. Aammattaaq sulisinaalersinneqartussap kissaatigisaa aamma siunissami suliffigerusutaa pilersaarummi eqqarsaatigineqartussaavoq.

Aammattaaq suliffeqarfik tamatumunnga naleqqussarneqarnissaanut periarfissaqarpoq, taamaalilluni sulisinnaajunnaarsimasup sungiusarnissaanut ilinniartitaanissaanulluuniit neqeroorfigineqarsinnaanngorlugu tamanna periarfissaqarpat, soorlu suliffeqarfik sulisinnaaleqqissinnaanermi ilinniartifigineqartoq sulisitsisumiit kommunimiillu aningaasarsiatigut tapiiffiqarneratigut. Sulisinnaaleqqinnermut tunngasut pisarput sulisitsisup, qinnuteqartup aamma isumaginnittoqarfiup suliffissarsiuussisarfiullu akornanni suleqatigiinneratigut.

Sulisinnaaleqqinnermi suliffigineqarsinnaasut nunguppata, kommunip isumagissavaa inuit siusinaartumik pensionealersinnamik akuerineqanngitsoortut malittarisassat atuuttuusut malillugit pineqarnissaannik, aamma nalinginnaasumik suliffissaqartinneqarsinnaanngippata suliffimmik sivilissusia nikerartumik atorfinissinnaanissaat periarfissinneqarluni.

SIUSINAARTUMIK PENSIONISIAT

Siusinaartumik pensionisiat aningaasatigut ikiuutaapput inunnut 18-it aamma 63-it akornanni ukiulinnut tunniunneqarsinnaasut. Timikkut, peqqissutsikkut aamma inuttut pissuteqartumik inuutissarsiuteqarsinnaanerat sivilissumik annikillisimasunut. Siusinaartumik pensionisiallit 63-siliigaangata qinnuteqaqqaaratik ingerlaannartumik utoqqalinersiaqalersarput.

Pensionisiaqartarneq pillugu peqqussut 1. januar 2002-miit allanngortinneqarpoq, siusinaartumik pensionisialinnut aningaasartuutit Namminersornerusut kommunillu aveqatigiittalerlugit. Siusinnerusukut aningaasartuutit 90%-tii Namminersornerusut akilertarpai.

2004-mi septemberimi Ammassallip Kommuni inuit 175-it siusinaartumik pensionisiaqarput. Amerlassutsit annikitsumik amerliartuaarput, kommunimi inuutissarsiuteqarneq pitsanngoriaateqartinneqanngippat kisitsit taakku ikittuutinnissaat ajornakusoortorujussuussavoq.

MEEQQAT INUUSUTTULLU

Meeqqat inuusuttullu ingerlatsinikkut Inunnik Isumaginninnermi Allaffiup aamma Kultereqarnermi Atuartitaanermilu Immikkoortortaqaqfiup ataaniipput. Taamaalillunilu meeqqat inuusuttullu uluinnarni inuunerannut inuit suliffeqarfiillu amerlasuut akuupput. Taamaattumillu pingaartuuvoq suliffeqarfiit tamakku akuusut akornanni suleqatigiilluinnarnissaq.

ULLUUNERANI PAAQQINNITTARFIIT

Meeqqat ukiukinnerusut amerlassusaat allanngorartorujussuuvoq, kisianni 1.10.2004-mi kisitsisit imatut isikkoqarput:

Inunngortut	Tasiilaq	Sermiligaq	Isertoq	Kulusuk	Tiniteqilaq	Kuummiut
1999	34	5	3	5	3	8
2000	40	2	3	5	3	9
2001	44	4	4	4	4	15
2002	44	5	2	3	3	13
2003	42	7	4	1	4	11
2004	40	8	2	9	2	7

(1.10.2004-mi inunngortut amerlassusai tunngavigalugit 2004-mi amerlassutsit eqqoriarneqarput)

Tasiilami ulluunerani pingasunik paaqqinnittarfeqarpoq:

- Meeraaqqerivik Amaagajaaq meeqqanut 24-inut
- Dr. Ingrid Børnhave meeqqanut 40-nut aamma
- Mikisoq, paaqqinnittarfik meeqqanut 40-nut aamma meeraaqqanut 12-inut.

Taakku saniatigut kommuni suliffimut børnehavemut tapiissuteqartarpoq taanna avataaniit sulisor-taarineqartut meeraannik tiguisarpoq. Suliffillu taanna 2005-imiit nammeneq ingerlattussatut sulia-rineqartussaavoq. Aammattaaq meeqqanik sisamanik paarsisartumik ulluklut paarsisartoqarpoq ataatsimik.

Ulluunerani paaqqinnittarfinnut perorsaasunik ilinniagaqarsimasunik sulisussarsinissaq ajornaku-soortuuvoq. Taamaattumillu sulisuusut pikkorissartinneqartarput. Meeqqat annerit børnehavemiittut siunissami atualernissamut naleqqussarneqarnissaannut ukiuni kingullerni børnehavemi atualertus-sanik piareersaasarneq aallartinneqarnikuuvoq. Meeqqat børnehavemiinneq ajortut Amarngivami piareersarneqartarput. Tamannalu aamma Kuummiuni Kulusumilu atuulluni

INISSIISARNERIT

Ammassallip Kommunianni meeqqat amerlasoorujussuit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartarput. Meeqqat 60-it missai angajoqqaarsiaqartinneqarput aammalu meeqqat 20-it ulloq unnuarlu paaqqinnit-tarfiimmiillutik.

Meeqqaat taakku inissinneqartartut amerlasuut assingiingitsorpassuarnik pissuteqartarput. Pissutaasu-nut annerpaat ilaatut taaneqarsinnaavoq paarsinerlunneq, tassani angajoqqaat imigassartornerujussuat pissutaasarluni. Ilaqutariit amerlasuut namminerisamik ineqanngillat, taamaattumillu meeqqat ilaat 12-it inissinneqarsimasut angajoqqaanngillat.

Meeqqanik siusissukkut sullissisarneq aamma pinaveersaartitsisarnermi suliaqarneq aallartinneqarni-kuuvoq maakku suleqatigalugit, inunnik isumaginnittoqarfik, politiit, atuarfik aamma peqqinnissaqarfik aamma illoqarfimmi børnehjemme. Aningaasartuutit appassisuutinniarlugit inissiiniarnermi suliaqar-nermi pingaartinneqartarpoq angajoqqaarsiaqartitsinissaq. Suli suleqatigineqarluartumut børnehjemme-mut meeqqanik 12-14-nik inissiisoqartarpoq aammattaaq ilaatigut sapaatip akunnerisa naaneranni inis-siipallattoqartarluni.

Angajoqqaarsiat ataasiakkat nakussassarniarlugit kommuni 2004-mi ilaqutariinnut siunnersortimik ator-finititsinikuuvoq. Taassuma suliassariva angajoqqaarsiat pulaartassallugit taamaalillunilu ajornartorsi-uaalersartunut ikiuuttarluni. 2003-imi angajoqqaarsiat pingajorarterutaat kommunimi pikkorissartinne-qarnikuupput. Eqqarsaataavoq pikkorissaaneq taanna ukiuni tulliuttuni marlunni ingerlanneqassasoq taamaalilluni angajoqqaarsiat tamarmik pikkorissarneqarniassammata. Siunertaavoq angajoqqaarsiat na-kussatsinneqarnissaat naggataasigullu tamanna tamanut iluaqutaasussaalluni.

MEEQQANUT ILAQUTARIINNULLU SULLIVIK (B2)

Kommunip meeqqanut ilaqutariinnullu sullivia B2-mi taaneqartartoq inunnik isumaginninnermi allaf-fiup immikkoortotaqarfigivaa, tassanilu makku atorfeqarput tarnip pissusaanik paasisimasallit marluk aamma perorsaasut marluk. Tassani sullissisoqarlunilu pinaveersaartitsisoqartarpoq tassungalu ilaapput aliasunnermi perulunnermilu piareersimaffiginninnerit.

Pingaarnertullugit sullinneqartarput meeqqat, inuusuttut ilaqutariillu inunnik isumaginninnermi immik-koortotaqarfimmiit innersuunneqartut. Ilaqutariit aamma inuit innersuunneqartut tassaasarpuit angerlar-simaffinni inuttut sakkortuumik ajornartorsiuteqartut. Tassani suliarineqartarput tarnikkut misissuinerit misilittaanerillu, inuit ataasiakkaat pissuserisaannik peqqissaaneq, ilaqutariinnik peqqissaaneq oqaloqa-tiginnittarnerlu. Ilaqutaasut peqqissusaat aamma peqqinnissap annertusiartortinneqarnissaa pillugit peq-qinnissaqarfik qanittumik ulluinnarni suleqatigineqartarpoq.

Inuusuttut immينوorniartut peqqinnissaqarfimmi passunneqarnissaannut ingerlateqqinneqartarput, pas-sutassat ilarpassui misissorneqarnissaannut innersuunneqartarput soorlu nakorsaasersorneqassanersut imaluuniit antabussitortinneqassanersut.

Tarnip pissusaannik atorfiit imatut agguataarneqarnikuupput, peqqinnissarfik børnehjemmilu tiiminik pisisarlutik. Aammattaaq atuarfimmu, ulluunerani paaqqinnittarfinnut aamma imigassanik pinaveersaar-titsinnermut piffissanik immikkoortitsisoqartarpoq. Piffissanik aningaasanillu ukiumoortumik nunaqar-finnukarnissamut immikkoortitsisoqartarpoq. Meeqqanut ilaqutariinnullu sullivimmi sisamanngornerit tamaasa atermik taasinngikkaluarluni siunnersuinissamut ammasarpoq.

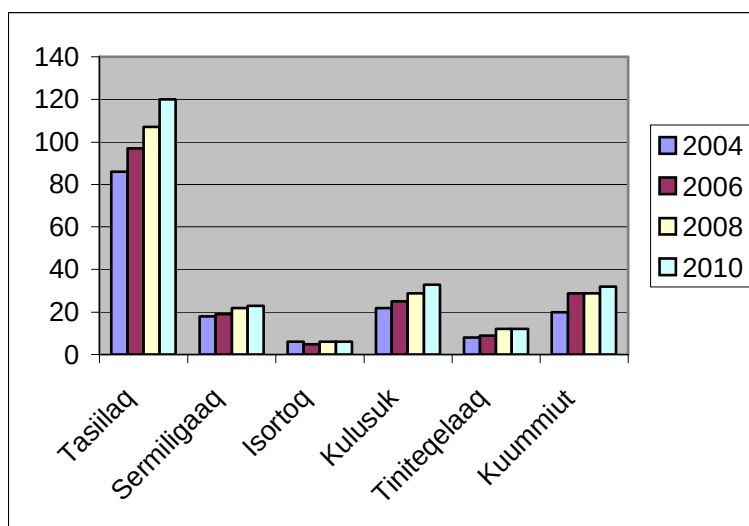
PINAVEERSAARTITSINEQ

2002-p tungaanut annertunerusumik aningaasanik pinaveersaartitsinnermut atugassanik immikkoortitsisoqarnikuunngilaq. 2004-mi kr. 150.000,-it immikkoortinneqarnikuupput. Aningaasat imigassartorunnaarnissamut pikkorsissaanermut atugassaallutik. Pikkorissaaneq ferbruarimi martsimilu Tasiilami ingerlanneqarpoq saapatip akunnerannik arfinilinnik sivilissuseqartumik. Peqataasut 13-iusut pikkorissarneq pissarsiffigilluarpaat. Pikkorissaanerit taamaattut inunnik isumaginninnermi ataatsimiititaliap ataavartumik ingerlanneqarnissaat inassutigivaa kisianni imaalillugit, pikkorissaanerit ilaat nunaqarfinni ingerlallugit. Siunertap pingaarnersaraa nammeneq avatangiisimi imigassamik atuiunnaarnissaq.

Ammassallip Kommunia pinaveersaartitsinnermi siunnersortimik atorfinitsitsinissamut aningaasanik immikkoortitsinikuunngilaq. Meeqqanut ilaqutariinnullu sullivimmi B2-mi sulisut tamanna ilaatigut ingerlappaat. Taakku pinaveersaartitsinnermi ataatsimiititaliami ataatsimeeqataasarpur aammattaaq peqqinnissaqarfimmiit, politiiniit, atuarfimmiit aamma inunnik isumaginnittoqarfimmiit peqataasoqartarpoq. Pinaveersaartitsinnermi ataatsimiititaliaq ataqatigiissaakkamik suliniuteqartuuvoq.

UTOQQAAT

Ammassallip Kommuniani utoqqaat 63-it sinnerlugit ukiullit amerlassusii mianersortumik missingersuinikkut imatut isikkoqarput:

Tabelimi takuneqarsinnaavoq Tasiilami nunaqarfinnilu utoqqaat amerliartortut. Inunnik isumaginninnermi ataatsimiititaliap pingaartippaa utoqqaat tappiffigissallugit taamaattumillu suleqatigiissitaliortoqarluni 2012-ip tungaanut taakku suut pisariaqartinnerannik nalunaarusiamik suliaqartussanik. Inunnik isumaginninnermi ataatsimiititaliap inassutigivaa suleqatigiissitaliami inunnik isumaginnittoqarfimmiit peqqinnissaqarfimmiillu peqataasoqarnissaa.

Nalunaarusiaq pingaarnernut makkununga aaguataarneqarpoq:

- Aaqquissuussaanerup pingaarutaa.
- Utoqqaat illuat
- Utoqqaanerusunut inissiat
- Angerlarsimaffimmi peqqissaasoq
- Angerlarsimaffimmi ikiorti
- Ulluklut ornittagaq
- Ulluklut angerlarsimaffik

POLITIKKI ANGUNIAKKALLU

Inunnik isumaginninnermi ataatsimiititaliaq aalajangernikuuvoq inuusuttut 30-it ataallugit ukiullit suli-sinneqassasut. Aammattaaq sapaatip akunneranut 20 tiiminik suli-sitsisoqartarluni, taamaalluni amerlanerpaanut aningaasat killegartut iluaqutaanerpaajuniassammata. Tasiilami illoqarfimmi saliinermut aningaasat amerlanersaat atorneqassapput. Nunaqarfinni aqutsisut aalajangissavaat suli-sitsinerit qanoq ittut ingerlanneqassanersut.

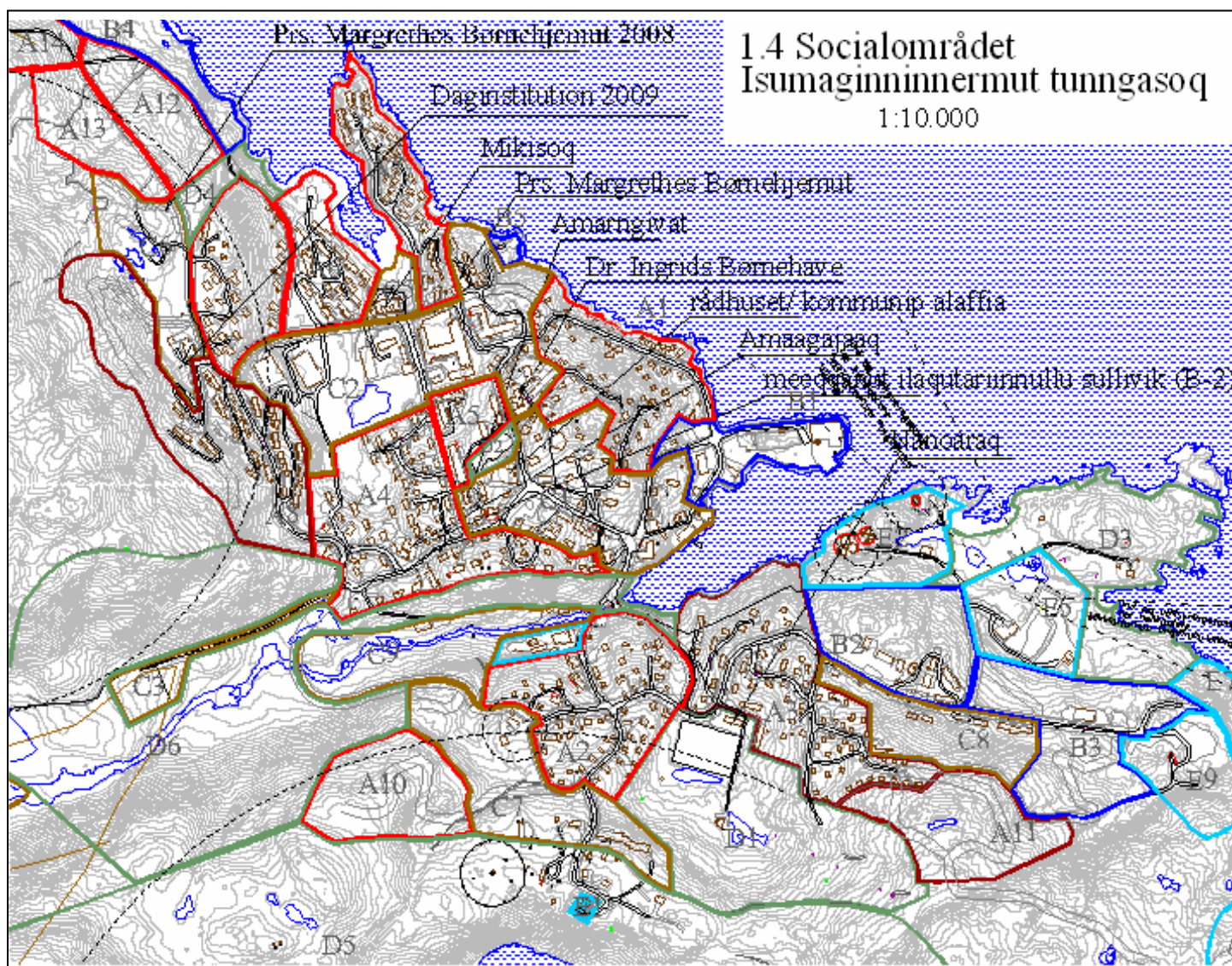
SULISINNAANGORSAAQQINNEQ

Inuusuttut amerlanerusut atuarfimmi angusarisimasaat pitsanngorsarniarlugit kommunalbestyrelsi 2004-mi aalajangerpoq, august 2005-imi inersimasunut atuartitsinnermi misilitsinnissamut piareersarneq aallartinneqassasoq. Taanna tamanut neqeroorutaavoq, kisianni taanna inunnut inersimasunut saaffiginnittuuvoq peqqissutsimik pissuteqartumik inuutissarsiummut allamut nuuttariaqartunut.

MEEQQERIVIIT

Ulluunerani paaqqinnittarfiit taakku Tasiilami meeqqat 44 procentiisa missai inissaqartippai.

Naak meeqqat amerlasusai amerliartoraluartut kalaallit illoqarfiinnut allanut naleqqiullugit ki-

sitsisit taakku ikippallaarujussuarput. Amerlanerusunik paaqqinnittarfinnik inissanik kissaate-qarneq marlunnik pissuteqarpoq. Siullermik angajoqqaat suliffeqartut meeraasa paarineqarsinnaanissaat. Taakku saniatigut pinaveersaartitsisoqartussaavoq. Angajoqqaat inini mikisuni ineqartut allanillu amerlasuunik illoqateqartut ajungninnerpaajussavoq taakkut meeraat ulluklut allamik avatangiiseqartuniittarpata. Aammattaaq ukiuni arlaqalersuni kissaatigineqarpoq ulluunerani nutaamik paaqqinnittarfittaarnissaq meeqqanut 60-inut inissalimmik.

INISSIISARNERIT

Ukiut tulluuttut marluk pikkorissaanerit ingerlanneqarnissaat eqqarsaataavoq, taamaalilluni angajoqqaarsiat tamakkerlutik peqataasinnaaniassammata. Siunertaasoq tassaavoq, angajoqqaarsiat nukittorsassallugit, tamanna naggataatigut tamanut iluaqutaasussaavoq.

Immikkoortortaqarfimmi siunertat annersaasa ilagaat inissiisarnermut aningaasartuuterpassuit pinaveersaartitsinnermut atorneqarsinnaalernissaat, kisianni suliaq tamanna artornartuuvuq. Tamanna ajungitsumik iliuuseqarfigineqassappat illut amerlanerusut, suliffissat amerlanerusut amma ulluunerani paaqqinnittarfinni inissat amerlanerusut pissarsiarineqartariaqarput

MEEQQANUT ILAQUTARIINNULLU SIUNNERSUISARFIK

Meeqqanut ilaqutariinnullu sulliviup (B2) suliarisarpaa meeqqat inuusuttullu ersarinnerulernissaannik akisussaassuseqarluni anguniagaqarneq. Meeqqat pisariaqartitaat pingaarnepaajutinneqassavoq. Sullis-sinermi aallaaviusarpoq meeqqap inuusuttullu qanoq ineriartorsimanerat aamma pinaveersaartitsineq anguniagaqarneq.

Maannakkorpiaq pinaveersaartitsinerit makkut ingerlanneqarput Augustinusfonden-imiit aamma Nuna-fodnen-imiit aningaasatigut tapiiffigineqartut:

- Pilersaarut Nordlys / pilersaarut Artsarniid
- Pilersaarut Umiaq,
- Niviarsiaqqanut sullissinissamik pilersaarut.

PINAVEERSAARTITSINEQ

Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu pissusissamisoorneruvoq pinaveersaarnermut siunnersortimik atorfinitsitsissalluni. Pinaveersaartitsinnermut tunngasunik nalinginnaasunik amerlasuunik ingerlatsisoqarpoq. Pinaveersaartitsinermik ingerlatat amerlanersaat isumaginninnermi pisunit aallaaveqarput.

Naatsunngorlugu suleqatigiissitaliap makku uparuarpai:

Aagqissuussaannerup pingaarutaa: Aagqissuussaannerup nukittorsarneqarnissaanut ilinniagalimmik peqqissaasumik naalagaasussamik atorfinitsitsisoqartariaqarpoq aamma ilinniakkatigut nukittorsaataasussamik. Utoqqaat illuanni ningiutut atorfik pigiinnarneqassavoq aamma angerlarsimaffimmi ikiortit ningiuatut atorfik ulloq tamakkerlugu suliffinngortinneqartariaqarpoq.

Utoqqaat illuat: Tasiilami utoqqaat illuat allileqqarmernikuuvuq. Siunissami utoqqaat paarineqartariaqarnerpaaginnaat puigortalernikullu annertunerusumik inissinneqartalissapput. Sullis-sineq tamatumunnga naleqqussarneqassavoq. Utoqqarnut peqqinnerusunut Kuummiuni Kulusumilu utoqqaat illusaaq atorfissaqartitsisoqarpoq.

Utoqqaanerusunut inissiat: Sermiligaami utoqqaanerusunut inissianik marlunnik sanasoqartariaqarpoq, Tiniteqilaami Isertumilu pisariaqartitsisoqarneranik isumaqartoqanngilaq.

Angerlarsimaffimmi peqqissaasog: Taanna peqqinnissaqarfiup ataaniippoq, kisianni utoqqaat eqqarsaatigalugit suleqatigiinneq annertunerulertariaqarluni.

Angerlarsimaffimmi ikiorti: Anguniagaavoq utoqqaat nammineq kissaatigippassuk sapinngisamik nammineq angerlarsimaffimmiinnissaat. Anguniakkap taassuma anguneqarnissaanut suleqatigiissitaliaq isumaqatigiippoq ukiumi tullermi unnukkut peqqissaasarnernup aallartinneqarnissaa eqqarsaatigineqalereertariaqartoq. Piffissap ingerlanerani ulloq unnuarlu peqqissaasarnissap piviusunngorsinnaanissaanik suliaqatigiissitaliaq isumaqanngilaq. Aammataaq pingaartuuvoq angerlarsimaffimmi ikiortit sulinerat ingerlaannassasoq pikkorinnerulersillugillu. Tamannalu pisinnaavoq pikkorissaanikkut.

Ulluklut ornittagag: Pinaveersaatitsineq eqqarsaatigalugu pingaartuuvoq Tasiilami utoqqaat iluanni najugaqartut aamma utoqqaat angerlarsimaffimmiinnittut ulluklut ornittagagassappata sammisasaqartitsiviusumik. Ulluklut ornittakkap taamaattup siunertarivaa utoqqaat pisariaqartitaat matussusissallugit soorlu sulisinneqarnikkut, paarineqartariaqarnernup pitsaanerulernertigut, nappaatit pinaveersaartinneratigut, kiserliornerit arlaannullu peqataannginnerit pinaveersaartillugit.

Ulluklut angerlarsimaffik: Piffissami pilersarusiorfiusumi ulluklut angerlarsimaffimmik atorfissaqartitsisoqannginnera isumaqataaffigineqarpoq.

SOCIALOMRÅDET		ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT				
Handlings- og investeringsplan		Suliniutitut aningaasaliissutissanut pilersaarutit				
Samlet anlægsudgift	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Sanaartugassamut aningaasartuutit katillugit
Dagcenter				1.500	1.500	Ulluunerani naapittarfik
Børnehjem Tasiilaq	15.000	6.000	3.000			
ældrekollektiv Kuummiut				4.500	4.500	Kuummiuni utoqqaat illuat
ældrekollektiv Kulusuk				4.500	4.500	Kulusumi utoqqaat illuat
daginstitution Tasiilaq		400	6.000	7.000	13.400	Tasiilami meeqqerivik
Mor-barn-hus			2.000	3.000	5.000	Mor-barn-hus
					0	
ialt				20.500	28.900	Katillugit
pr år	15.000	6.400	11.000	2.278	2.408	Ukiumut
Hjemmestyrets investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Nammnersomerusut aningaasaliigaat
daginstitution Tasiilaq			3.200	3500	6.700	Tasiilami meeqqerivik
ældrekollektiv Kuummiut				2250	2.250	Kuummiuni utoqqaat illuat
ældrekollektiv Kulusuk				2250	2.250	Kulusumi utoqqaat illuat
mor-barn-hus			1.000	2.500	3.500	
ialt				10.500	14.700	Katillugit
pr år	0	0	4.200	1.167	1.225	Ukiumut
Private investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Nammneerluni aningaasaliinerit
ialt				0	0	Katillugit
pr år	0	0	0	0	0	Ukiumut
Kommunale investeringer	2005	2006	2007	2008-2016	2005 - 2016	Kommunimit aningaasaliinerit
dagcenter				1.500	1.500	Ulluutillugu naapittarfik
mor-barn-hus			1.000	2.500	3.500	Angerlarsimaff ikiortit biiliat
daginstitution Tasiilaq		400	2.800	3.500	6.700	Tasiilami meeqqerivik
ældrekollektiv Kuummiut				2.250	2.250	Kuummiuni utoqqaat illuat
ældrekollektiv Kulusuk				2.250	2.250	Kulusumi utoqqaat illuat
ialt				12.000	16.200	Katillugit
pr år	0	400	3.800	1.333	1.350	Ukiumut
Driftsplan		Ingerlatsinnermut pilersaarut				
Driftsudgifter	2005	2006	2007	konto	Ingerlatsinnermi aningaasart.	
Offentlig hjælp	11.285	11.285	11.285	45		Pisortanit ikiorsiissutit
Beskæftigelsesfremme	1.115	1.115	1.115	4600		Suliassaqartitsiniarneq
Børn og unge	12.117	12.117	12.117	41		Meeqqat inuusuttullu
Handicappede	253	137	137	4716	4717	Innarluutillit
Ældre	6.524	6.811	6.811	47	01-15, 18-20	Utoqqaat
pr år	31.294	31.465	31.465			Ukiumut